Dosarul nr. 2-23022934-08-3-14022023 (3-5/23)

**H O T Ă R Â R E**
**Î N N U M E L E L E G I I**
Dispozitiv pronunțat public la data de 18 iunie 2024
Cerere de apel înaintată la data de 04 iulie 2024
Hotărâre integrală întocmită la data de 07 august 2024

18 iunie 2024 orașul Anenii Noi

Judecătoria Anenii Noi (sediul Central)
Instanţa de judecată, compusă din:
Preşedintele şedinţei,
judecătorul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Olga Fiodorov
grefieri Ana Ceban, Sofia Calmîc
Natalia Renchez, Vladislava Bîrcă

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea în contencios administrativ inițiată de S.R.L. ,,Explorator Grup" terț Raciula Valeriu împotriva Primăriei satului Varnița, Consiliului sătesc Varnița, terț Primarul satului Varnița cu privire la anularea răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului sătesc Varniţa de a emite decizia de admitere a cererii SC "Explorator Grup" S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****,*****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****,-

**a c o n s t a t a t:**

***Argumentele participanților la proces:***

La data de 14 februarie 2023, reclamanta S.R.L. ,,Explorator Grup" a depus în adresa la Judecătoria Anenii, cerere de chemare în judecată terț Raciula Valeriu împotriva Primăriei satului Varnița, Consiliului sătesc Varnița, terț Primarul satului Varnița cu privire la anularea răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului sătesc Varniţa de a emite decizia de admitere a cererii SC "Explorator Grup" S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****.

În susținerea acesteia a invocat că, la data de 16 septembrie 2022, SC ,,Explorator Grup" S.R.L. s-a adresat către Autoritatea Publică Locală Varnița cu cererea nr. 16 prin care a solicitat schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole cu numerele cadastrale: *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, în scopul exploatării și valorificării zăcământului de nisip-prundiș Calfa II de către SC ,,Explorator Grup" S.R.L..

Susține că, la cererea depusă la 16 septembrie 2022, reclamantul SC ,,Explorator Grup" S.R.L. a anexat toate actele prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de transmitere,

schimbare a destinației și schimb de terenuri care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016.

Menționează că, pe lângă actele prezentate, reclamantul a transferat în favoarea pârâtului mijloace financiare în sumă de 2017454 (două milioane șaptesprezece mii patru sute cincizeci și patru) lei, 00 bani cu titlu de mijloace încasate în bugetul local de nivelul I în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol.

A invocat că, la data de 11 octombrie 2022, Primăria s. ***** a remis Scrisoarea nr. 287 prin care a informat că: deține în mod legal copia procesului-verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021 întocmit de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului efectuat la șantierul SC ,,Explorator Grup" S.R.L. la cariera de nisip-prundiș Calfa II. La fel a mai indicat că: la etapa examinării cererii înaintate, APL Varnița ar fi luat în vedere că de către administratorul ,,Explorator Grup" S.R.L. – Raciula Valeriu ar fi fost formate noi terenuri cu numerele cadastrale indicate. De asemenea prin răspuns s-a reamintit și faptul că de către organele de urmărire penală se examinează cazul afectării de lucrări miniere pe terenurile cu numerele cadastrale indicate și introduse în cererea din 16 septembrie 2023 și că până în prezent APL varnița nu ar fi primit de la organele de urmărire penală nici un răspuns în privința unei posibile infracțiuni sau încetarea urmăririi penale. În consecință APL Varnița în Răspunsul nr. 287 din 11 octombrie 2022 indică că: până la momentul examinării ample de către organul de urmărire penală asupra situației, cu emiterea de către ultimii a unor acte prin care să fie încetată procedura penală dacă ea va fi pornită, APL Varnița nu are cum să coordoneze/elibereze/semneze sau să emită careva acte permisive unde deja s-au făcut careva lucrări.

Indică că, la rândul său SC ,,Explorator Grup" S.R.L. la 12 decembrie 2022 s-a adresat suplimentar către APL Varnița prin care a solicitat în mod repetat schimbarea destinației terenurilor cu numerele cadastrale indicate mai sus, situate în extravilanul ***** remarcând și faptul că Direcția generală urmărire penală a inspectoratului General al Poliției prin Comunicarea nr. 34/11-R-329/22 din 03 noiembrie 2022 a comunicat că: organul de urmărire penală nu a aplicat interdicție de modificare a destinației terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, precum și a altor terenuri deținute în proprietate de către SC ,,Explorator Grup" S.R.L. situat în extravilanul *****. Precizează că la cererea din 12 decembrie 2022, SC ,,explorator Grup" S.R.L. a anexat inclusiv și Comunicarea nr. 34/11-R-329/22 din 03 noiembrie 2022.

Menționează că, în pofida faptului că SC ,,Explorator Grup" S.R.L. a depus cereri repetate prin care a solicitat APL Varnița schimbarea categoriei de destinație a terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, la care a anexat tot setul de acte prevăzute de legislație în asemenea cazuri, la 10 ianuarie 2023, APL Varnița a emis Răspunsul nr. 12 prin care a comunicat că: APL Varnița a examinat actele prezentate de către SC ,,Explorator Grup" S.R.L. și a constatat că Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sunt avizate în modul corespunzător stipulat la pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri aprobat prin HG nr. 1170/2016. Se mai indică în Răspunsul nr. 12 din 10 ianuarie 2023 că: Conform prevederilor Regulamentului menționat: nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului.

A invocat că, precum reiese din circumstanțele relatate în prezenta cerere precum și din extrasele anexate, reclamantul având intenția de a schimba categoria de destinație a terenurilor agricole a înaintat în adresa pârâtului cereri prealabile la care a anexat și setul de acte ce urmează a fi prezentate pentru astfel de cazuri.

Precizează că extracția zăcămintelor naturale, reprezintă unul din genurile de activitate de bază practicate de către societatea reclamantă iar în acest sens, cererile indicate au fost depuse de către reclamant anume pentru a face posibilă organizarea șantierului de extracție a zăcământului mineral de nisip prundiș.

Menționează că, în speță, de jure problema schimbării categoriei de destinație a terenurilor este guvernată de prevederile Codului Funciar al RM și de Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016.

A invocat că, potrivit prevederilor art. 71 Cod funciar al RM, Schimbarea destinaţiei terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă: prin hotărâre a Guvernului - pentru terenul agricol proprietate a statului, cu avizul consiliului unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi pe al cărei teritoriu se află terenul; prin decizie a consiliului unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea şi, respectiv, prin hotărîrea Adunării Populare a Găgăuziei în a căror proprietate se află terenul agricol; prin decizie a consiliului unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi pe al cărei teritoriu se află terenul proprietate a persoanei fizice sau juridice, în temeiul cererii proprietarului sau a deţinătorului de teren cu acordul proprietarului autentificat notarial. Schimbarea destinaţiei terenurilor agricole se realizează conform procedurii prevăzute în regulamentul aprobat de Guvern.

Reclamantul a menționat că, potrivit pct. 26 din HG 1170/25.10.2016 se menţionează: Schimbarea modului de folosinţă a terenurilor specificate la art. 36 alin. (2) lit. a), c) şi d) din Codul funciar se face de către proprietar sau de către deţinătorul de teren, cu acordul proprietarului, care, în termen de 30 de zile lucrătoare de la schimbarea modului de folosinţă a terenurilor, este obligat să informeze, în scris, autorităţile administraţiei publice locale de nivelul întîi, specificînd suprafaţa terenului, modul anterior şi cel actual de folosinţă a terenului şi numărul cadastral al acestuia (pentru terenurile înregistrate), în scopul modificării înscrierilor în Cadastrul funciar.

Reclamantul indică că, conform pct. 27 alin. (1) lit. c) a HG 1170/25.10.2016, Proprietarii de terenuri interesaţi de schimbarea categoriei de destinaţie a terenurilor prezintă un demers autorităţii executive a unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi - pentru terenurile proprietate privată.

Menționează că, potrivit pct. 27 alin. (2) a HG 1170/25.10.2016: la demers se anexează: a) copia de pe buletinul de identitate (pentru persoana fizică) sau copia de pe decizia de înregistrare a întreprinderii, instituţiei, organizaţiei şi copia de pe extrasul din Registrul de stat (pentru persoanele juridice); b) extrasul din Registrul bunurilor imobile; c) planul cadastral al terenului; d) schema de amplasare a imobilului si a reţelelor edilitare, avizată de către arhitectul-şef organele supravegherii de stat (Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, serviciul de salvatori şi pompieri atestaţi), Institutul Naţional de Cercetări şi Proiectări „Urbanproiect” (pentru toate localităţile, cu excepţia mun. Chişinău), Institutul Municipal de Proiectări „Chişinău proiect” (pentru mun. Chişinău), cu excepţia schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, $d^1$) după caz, acordul de mediu, emis de către autoritatea competentă în

conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, sau avizul expertizei ecologice de stat efectuate în conformitate cu prevederile Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică. în cazul schimbării categoriei de destinaţie a terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, se anexează suplimentar: h) actul de certificare a perimetrului minier; i) proiectul de recultivare a terenurilor sau procesul-verbal privind transmiterea-recepția terenurilor restabilite, la finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor, pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate, întocmit conform anexei nr. 4 la Principiile de bază pentru restabilirea terenurilor degradate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 404/1994; i[1]) încheierea pedologică privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuitul agricol sau fondul silvic după recultivare, în scopul calculării prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct. 11 din nota la anexa la Legea nr. 1308/1997 privind preţul normativ şi modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Reclamantul a invocat că la speță, constată că refuzul APL Varnița de a emite actul administrativ individual (Decizia de schimbare a destinației terenurilor agricole) se fundamentează pe 2 (două) motive și anume: a) procesul verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sunt avizate în modul corespunzător stipulat la oct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin HG nr. 1170/2016; b) Conform prevederilor Regulamentului menționat nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului.

Cu privire la obligația SC „Explorator Grup” S.R.L. de a prezenta Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sunt avizate în modul corespunzător stipulat la pct. 27 din Regulament, reclamantul a invocat că, potrivit pct. 1 a Regulamentului (cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinaţiei şi schimb de terenuri): Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinaţiei şi schimb de terenuri (în continuare - Regulament) stabileşte procedura de schimbare a categoriei de destinaţie si a modului de folosinţă a terenurilor, indiferent de tipul de proprietate, în legătură cu trecerea terenurilor dintr-o categorie în alta şi în alt mod de folosinţă.

Susține că, modalitatea de schimbare a destinației de teren este clar reglementată și este aplicabilă pe tot teritoriul Republicii Moldova indiferent de autoritatea publică locală căreia i se solicită această schimbare.

Menționează că pct. 27 alin. (2) din Regulamentul citat supra, stabilește exhaustiv lista actelor care urmează a fi prezentate, precum și excepțiile în care aceste acte nu urmează a fi prezentate.

A invocat că, SC „Explorator Grup” S.R.L. a solicitat schimbarea destinației a terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, anume pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile.

Susține că, analizând prevederile de la pct. 27 alin. (2) lit. d) a Regulamentului, stabilește că norma în cauză impunând obligația solicitantului de a prezenta schema de amplasare a imobilului și a rețelelor edilitare, prevede și excepția de a prezenta acest înscris pentru cazurile în care schimbarea destinației terenurilor este solicitată pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile (scop pe care îl indică anume SC „Explorator Grup” S.R.L..

A invocat că, în aceste circumstanțe însuşi Regulamentul îl exceptează pe reclamant de obligaţia de a prezenta Proces-verbal privind modificarea destinaţiei terenului şi schema de amplasare a imobilelor, stabilește că concluzia pârâtului precum că aceste înscrisuri nu sunt avizate în modul corespunzător, este o concluzie absolut neîntemeiată şi contrară prevederilor legale.

Menționează că, pentru a demonstra lipsa de temeinicie și caracterul absolut deplasat al motivului invocat de către partea pârâtă în Răspunsul nr. 12 din 10 ianuarie 2023 indică că SC „Explorator Grup" S.R.L. a solicitat arhitectului raionului Anenii Noi să vizeze schema de amplasare a imobilelor, care (arhitectul șef) la rândul său, a făcut mențiunea de mână cu pixul despre faptul că pct. 27 alin. (2) exceptează obligația SC „Explorator Grup" S.R.L. de a aviza și prezenta Schema de amplasare a imobilelor.

Cu privire la argumentul potrivit căruia conform prevederilor Regulamentului menționat nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului, reclamantul a invocat următoarele.

Comunică instanței de judecată că la momentul actual, SC „Explorator Grup" S.R.L. din anul 2018 și până în prezent a desfășurat activitatea de extracție a zăcământului nisip-prundiș Calfa II de pe perimetrul terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, amplasate în extravilanul *****, în baza Proiectului „Exploatarea carierei de pietriș-nisip „Calfa II" cu volumul de extragere anuală de 50 mii m3". Obiectul nr. 02/10 elaborat de Întreprinderea individuală „Țurcan GH" din 10 octombrie 2008.

A invocat că, în opinia părții pârâte înainte de a accepta schimbarea destinației terenurilor cu nr. cadastral *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, reclamantul SC „Explorator Grup" S.R.L. ar urma să recultive terenurile cu nr. cadastral *****, *****, *****, *****.

Susține că constatarea părții pârâte la acest moment este una neîntemeiată din următoarele motive: „Conform proiectului „Exploatarea carierei de pietriș-nisip „Calfa II" cu volumul de extragere anuală 50 mii m3", compartimentul Volumului nr. 2 „Recultivarea miniero-tehnică a carierei", conform capitolul 2.0 recultivarea biologică și subcapitolul 2.1 Recultivarea agricolă pag. 29, recultivarea terenurilor afectate de lucrările miniere se va efectua în două etape. A doua etapă de recultivare a terenurilor conform regulamentului de proiectare a carierelor de exploatare prin metoda la zi se va efectua, după doi ani de la recultivarea tehnică. Conform anexei grafice nr. 11 a proiectului „ Exploatarea carierei de pietriș-nisip „Calfa II" cu volumul de extragere anuală 50 mii m3", Obiectul nr. 02/10, în limitele sondelor nr. 40; 42; 48; 49, locul de deschidere a zăcământului cu suprafața de 5.3 ha. Această suprafață este folosită pentru amplasarea și organizarea șantierului de lucru. Această suprafață se păstrează mereu deschisă cu deplasarea concomitent cu lucrările de decopertă și de extragere pentru a crea un flux cât mai corect a procesului tehnologic. Această suprafață apare ca necesitate de a crea frontul de lucru a excavatorului care efectuează lucrări de decopertă care este cel mai puțin 28 m și de 27 m frontul de lucru la excavatorul care încarcă substanța minerală utilă (pagina 12 și 13, proiectul de lucru). La următoare etapă de modificare a destinației terenurilor S.R.L. „Explorator Grup" este obligată să prezinte actele ce confirmă recultivarea terenurilor conform planului calendaristic a proiectului de recultivare."

Menționează că, textul citat mai sus constituie concluzia oferită de către Conducătorul „Minier Service" S.R.L., Doctor în științe tehnice Gorschi Victor ca răspuns la solicitarea SC

„Explorator Grup” S.R.L. de a se expune în privința recultivării terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****.

Menționează că, luând în considerație că SC „Explorator Grup” S.R.L. va avea obligația de a asigura recultivarea terenurilor agricole nr. *****, *****, *****, ***** doar la următoarea etapă conformându-se planului calendaristic a proiectului de recultivare, constată că argumentul părții pârâte potrivit căruia conform prevederilor Regulamentului menționat nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului, este unul neîntemeiat.

A invocat că, refuzul părții pârâte de a accepta cererea SC „Explorator Grup” S.R.L. nr. 16 din 16 septembrie 2022 și a decide schimbarea categoriei de destinație a terenurilor cu nr. cadastral *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, este bazat pe niște motive absolut neîntemeiate.

Menționează că, potrivit art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ al RM: O acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare). Potrivit art. 19 alin. (3) a Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006: în realizarea competențelor sale, consiliul local adoptă decizii cu votul majorității consilierilor prezenți, cu excepția cazurilor în care legea sau regulamentul consiliului cere un număr mai mare de voturi. În cazul parității de voturi, nu se adoptă nici o decizie, dezbaterile fiind reluate în ședința următoare.

Susține că, partea pârâtă, a avut obligația de a primi cererea din 16 septembrie 2022 să o examineze și să se expună referitor la acceptarea sau neacceptarea acesteia printr-o decizie a Consiliului local Varnița și nu printr-o scrisoare (Răspunsul nr. 12 din 10 ianuarie 2023) emisă și semnată de Primarul localității Varnița – Nichitenco Alexandr.

A invocat că, la caz reclamantul SC „Explorator Grup” S.R.L. consideră că pârâtul Consiliul local Varnița, prin neexecutarea cererii din 16 septembrie 2022 i-a lezat drepturile reclamantului, iar restabilirea acestora este posibilă doar prin formularea prezentei cereri privind obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare) cu obligarea de către instanța de judecată a Consiliului local Varnița de a emite decizia de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor agricole cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, în scopul exploatării și valorificării zăcământului nisip-prundiș Calfa II de către SC „Explorator Grup” S.R.L..

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 40, 189, 191, 193, 194, 203, 206 alin. (1) lit. b), 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) a Codului Administrativ, art. 166, 167 a Codului de procedură civilă.

Solicită instanței de judecată admiterea pe fond a cererii de chemare în judecată cu anularea Răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului local Varnița de a emite Decizia de admitere a cererii SC „Explorator Grup” S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****.

La data de 28 februarie 2023, reprezentantul Consiliului local Varnița, Primăriei satului Varnița, avocatul Capbătut Alexei, a depus în adresa instanței de judecată referință asupra cererii de chemare în judecată înaintată de SC „Explorator Grup” S.R.L., acțiune în obligare.

În susținerea acesteia a invocat că, SC „Explorator Grup” S.R.L., a înaintat cerere de chemare în judecată către Primăria s. Varnița și Consiliul local Varnița privind obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

Comunică instanței de judecată că cererea de chemare în judecată a reclamantului este viciată de absența temeiurilor juridice, incoerența între probele administrate la examinarea cauzei și concluziile propuse, lipsa suportului legal al revendicărilor înaintate și reprezintă doar un set de informații irelevante esenței cauzei, care este posibil să fie respinsă ca neîntemeiată și nefondată din următoarele considerente.

Susține că, conform materialelor anexate la dosar se constată cu certitudine faptul că acțiunea este una tardivă.

Menționează că, dacă se atrage atenția la anexele materialului dosarului prezentat de petiționar și dosarul administrativ prezentat de pârât, observă că petiționarul s-a adresat la data de 16 septembrie 2022 către APL Varnița cu cerere de coordonare a materialelor de modificare a categoriei de destinație din teren agricol în categoria terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile pe sectorul de teren nr. cadastrale *****, ***** și *****; *****, la fel *****; *****, situate în s. *****.

Indică că, la data de 11 octombrie 2022 APL Varnița a expediat în adresa petiționarului un răspuns prin care a comunicat că nu poate iniția procedura administrativă îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea actului administrativ individual solicitat conform HG nr. 1170 din 25 octombrie 2016.

Menționează că, conform răspunsului dat de APL Varnița către petiționar în termenul prevăzut de lege a mai indicat printre altele și norma legală după care petiționarul urmează să prezinte sau să adune actele necesare pentru rezolvarea solicitărilor sale.

A invocat că, dacă atrage atenția la cele indicate de legiuitor și descrise mai sus, observăm că termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 zile, atunci calculează că de la 16 septembrie 2022, ziua când a fost depusă cererea către APL Varnița de petiționar și până la depunerea cererii de petiționar în instanța de judecată a trecut mai mul de 5 luni și nici cum 30 zile termenul care este prevăzut de lege.

Susține că, din acest considerent descris mai sus și printr-un simplu calcul matematic și în conformitate cu materialele dosarului se constată că cererea în obligare a petiționarului este tardivă.

Menționează că, ceea ce ține de repetarea cererii a petiționarului către APL privind obiectul acțiunii nu pot fi luate în calcul de instanță, din considerentul că ele sunt cu aceiași solicitare fără careva motiv și fără prezentarea a anexelor descrise în HG nr. 1170 din 25 octombrie 2016.

A indicat că, cererea depusă de petiționar către APL Varnița în data de 12 decembrie 2022 este una dublată cu o dată nouă decât cea din 16 septembrie 2022 și solicitarea este aceiași de modificare a categoriei de destinație din teren agricol în categoria terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile, situate în ***** și la fel fără anexarea a careva documente conform HG sus descrise.

Consideră că instanța urmează să respingă cererea petiționarului cu atât mai mult, că ultimul cel puțin nu a depus o cerere prin care ar motiva scăparea termenului.

Susține că, analizând materialele dosarului administrativ prezentat de clientul său instanței, se constată cu certitudine că petiționarul nu a prezentat Consiliului local Varnița care este pârât pe această cauză documentele obligatorii menționate în HG nr. 1170 din 25 octombrie 2016, unde conform, art. 27 alin. (2) al hotărârii se indică expres actele necesare pentru examinarea demersului și în acest caz, lipsesc următoarele acte:

- Schema de amplasare a imobilului și a rețelelor edilitare, *avizată de către* arhitectul-șef, organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, serviciul de salvatori și pompieri atestați), *Institutul Național de Cercetări și Proiectări „Urbanproiect" (pentru toate localitățile, cu excepția mun. Chișinău),* Institutul Municipal de Proiectări „Chișinău proiect" (pentru mun. Chișinău), cu excepția schimbării destinației terenurilor agricole și silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile și, după caz, *acordul de mediu,* emis de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

- De asemenea, conform prevederilor Regulamentului menționat „nu se permite transmiterea (schimbarea categorici de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului";

- S.R.L. „Explorator Grup" nu a prezentat încheierea pedologică privind determinarea notei de bonitate a solurilor pentru terenurile reîncadrate în circuit după recultivare pe o suprafață de 2,5665 ha cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, destinația cărora a fost schimbată în anul 2018 prin Decizia Consiliului local Varnița nr.02/08 din 14 iunie 2018.

Menționează că, urmare a aliniatelor precedente descrise mai sus, se constată cu certitudine că petiționarul nu a prezentat pârâtului cel puțin un șir de acte importante necesare pentru examinarea cererii sale pentru a emite o decizie în acest sens.

Indică că, legiuitorul spune expres prin prevederile HG citate, art. 30, pentru terenurile agricole proprietate privată, pe baza materialelor prevăzute la pct. 27 alin. (2) din prezentul Regulament, autoritatea executivă a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul spre aprobare decizia privind schimbarea destinației terenurilor agricole.

A invocat că Primăria este obligată să pună la discuție (să includă în ordinea de zi) a consiliului întrebarea privind schimbarea destinației terenului ceea ce și s-ar întâmpla, însă neavând pachetul necesar de documente pentru examinare, întrebarea nu a fost inclusă pe ordinea de zi a consiliului local.

Susține că, reieșind din această normă legală citată mai sus și în conformitate cu dosarul administrativ și anexele la cererea de chemare în judecată a petiționarului se constată cu certitudine că petiționarul nu a prezentat APL Varnița actele, documentele, proiectele și altele pentru ca ultimul să poată examina cererea la ședința consiliului și să emită un act individual privind acceptarea sau respingerea cererii petiționarului.

A indicat că nu este clar cum instanța poate examina această cerere în obligare a pârâtului, pe când ultimul nu a examinat cererea petiționarului și a respins solicitările ultimului pe când însuși petiționarul nu a îndeplinit prevederile legale stipulate în HG sus citată și nu a dat posibilitate consiliului să examineze cerea petiționarului.

Reprezentantul Consiliului local Varnița, Primăriei satului Varnița, avocatul Capbătut Alexei, a invocat că susține integral cele expuse și relatate în prezenta referință, la fel consideră că cererea de chemare în judecată a reclamantului este pasibilă de a fi respinsă, iar expunerile

acestuia sunt declarative, nemotivate și neprobate vizavi de argumentele și probele aduse de către ultimul.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul reclamantului SC „Explorator Grup” S.R.L., avocat Dmitric Anatolie, a susținut integral cererea de chemare în judecată în sensul formulat și a solicitat admiterea pe fond a cererii de chemare în judecată cu anularea Răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului sătesc Varniţa de a emite decizia de admitere a cererii SC “Explorator Grup” S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****. Suplimentar a invocat că tratarea subiectivă a prevederilor legale nu poate fi considerat un refuz întemeiat. Solicită admiterea cererii de chemare în judecată (pledoarii în formă scrisă anexate la materialele cauzei).

În cadrul ședinței de judecată, terțul Raciula Valeriu, a susținut integral poziția avocatului.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul Consiliului local Varnița, Primăriei și Primarului satului Varnița, avocatul Capbătut Alexei, a invocat că nu există de la Consiliul local Varnița nici un refuz prin care s-a refuzat lui SC „Explorator Grup” S.R.L.. Se bazează pe trei principii refuzul acestora – art. 27 alin. (2) HG 1170 din 25 octombrie 2016, numaidecât să fie această coordonare, acordul de mediu, nu a constatat faptul că este acordul de mediu emis de către autoritatea competentă, avizul ecologic e din 2010, conform legii din 2014, în HG sunt 3 piedici, pachetul de documente era incomplet, când s-a prezentat pachetul de documente, în conformitate cu anexele la dosarul administrativ, a constatat că sunt alte numere cadastrale, s-au suprapus, s-a constatat că deja era acel extras minier, nu au fost achitați bani la bugetul de stat. Până la depunerea de către reclamant, la 14 septembrie 2021 a fost constatat faptul, conform procesului verbal, că s-a extras deja, mai întâi s-a construit și pe urmă s-au făcut documentele, merge vorba despre bugetul local, consilierii nu au de gând să voteze acest proiect. Nu s-a prezentat pachetul de documente, nu s-a executat conform art. 30, există pe rol la organele de urmărire penală plângerea scrisă de către primar, până în prezent nu are o finalitate, până nu va fi prezentat tot pachetul de documente, acord e una, aviz e alta. Cineva nu-și dorește să-și asume acea povară, prejudiciind bugetul local. De către Raciula au fost transmise 2 milioane de lei, i-a informat să vină să ridice banii, au răspunsuri. Solicită ca cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată. A fost emisă încheiere de alt complet de judecată, în 2022 s-au adresat, în 2023 s-au adresat în judecată, consideră că e tardivă. A susținut integral cele expuse și relatate , consideră că cererea de chemare în judecată a reclamantului este pasibilă de a fi respinsă iar expunerile acestuia sunt declarative, nemotivate și neprobate vizavi de argumentele și probele aduse de către el.

***Aprecierile instanței de judecată:***

Audiind participanții prezenți la proces, analizând lucrările dosarului prin prisma art. 130 Cod de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanța de judecată concluzionează că acțiunea urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Instanța specializată pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că la 1 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a

operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 Cod Administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Conform art. 22 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 Cod Administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Conform art. 219 Cod Administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art. 220 Cod Administrativ, (1) Obţinerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87–93.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și peaceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de

chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ: I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; IV. respectarea procedurii prealabile; V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii; VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Instanța de judecată constată că, potrivit Extrasului din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice nr. 4082 din 10 martie 2022, S.R.L. ,,Explorator Grup", c/f 1008600009200, cu sediul MD-4823, s. Goinul Nou, mun. Chișinău, Republica Moldova a fost înregistrată la data de 13 februarie 2008. Obiectul principal de activitate îl constituie: 1. Comerțul cu ridicata al cerealelor, semințelor și furajelor pentru animale; 2. Comerțul cu amănuntul al cartofilor, legumelor și fructelor proaspete; 3. Comerțul cu ridicata al cartofilor, legumelor și fructelor; 4. Cultura pomușoarelor, fructelor, nucilor și altor culture fructifere; 5. Cultura cerealelor și leguminoaselor boabe, inclusiv producerea semințelor; 6. Transporturi rutiere de mărfuri; 7. Transportul auto de călători în folos public; transportul auto international de mărfuri; 8. Extracția nisipului și pietrișului; 9. Comerțul cu ridicata al nisipului, cimentului, pietrișului, ghipsului, teracotei etc.; 10. Servicii ale frizeriilor și alte servicii ale cabinetelor de cosmetică; 11. Alte activități de servicii individuale; 12. Extragerea substanțelor minerale utile și (sau) îmbutelierea apelor minerale și naturale potabile. Administrator Raciula Valeriu, asociat și beneficiar efectiv Raciula Valeriu 100% (f.d. 10).

Actele cauzei denotă că, potrivit Extraselor din Registrul Bunurilor Imobile, terenurile cu numerele cadastrale: *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, mod de folosință agricol, aparțin cu drept de proprietate lui Raciula Valeriu Vergil, anul nașterii *****, IDNP: ***** (f.d. 13-45).

Potrivit dosarului administrativ instanța de judecată constată că, prin cererea din 18 august 2021 formulată de Șeful-adjunct al IP Bender, comisar principal Vladimir Angheluș către primarul ***** Alexandr Nichitenco, în legătură cu necesitatea de serviciu apărută, în baza materialului înregistrat în R-II al IP Bender cu nr. 495 din 10 august 2021, privind pretinsa ilegalitate admisă de către S.R.L. ,,Explorator Grup", în cariera de nisip-prundiș amplasată în r. Anenii Noi, s. Varnița, solicit eliberarea actelor permisibile privind legalitatea desfășurării activității de exploatarea zăcământului de nisip- prundiș din cariera prenotată (f.d. administrativ 1).

La data de 24 august 2021, primarul s. Varnița a remis în adresa Inspectoratului de Poliție Bender răspunsul nr. 212 prin care comunică că administrația publică locală nu dispune de competențe privind eliberarea actelor permisive la exploatarea zăcământului de nisip-prundiș din cariere. În conformitate cu prevederile art. 14 alin. 2) lit. e) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Consiliul local ,,decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a statului (comunei)..". A comunicat că, în baza Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016, la cererea S.R.L. ,,Explorator Grup", prin Decizia Consiliului local Varnița nr. 02/08 din 14 iunie 2018, Consiliul a decis

modificarea categoriei de destinație a terenurilor Agricole, proprietate private a S.R.L. „Explorator Grup” cu nr. Cadastrale *****, *****, *****, ***** pentru exploatarea zăcământului de nisip-prundiș „Calfa II”, amplasate pe o suprafață de 2,5665 ha (f.d. administrativ 2).

La data de 10 decembrie 2021 IGP al MAI a înaintat către primarul *****, Alexandr Nichitenco demersul nr. 34/18/3-14476 prin care a solicitat prezentarea informațiilor după cum urmează: dacă de către factorii de decizie a S.R.L. „Explorator Grup” s-au făcut modificări a categoriei de destinație terenurilor gestionate în cariera de nisip amplasată în apropierea sat. Varnița, r. Anenii Noi și pe ce suprafață se efectuează lucrări de extragere a zăcămintelor minerale cu indicarea numerelor cadastrale; ce suprafață s-a introdus în circuitul agricol, urmare exploatării zăcămintelor minerale din cariera de nisip amplasată în apropierea *****; copia contractelor de arendă încheiate între S.R.L. „Explorator Grup” și persoane fizice/juridice din s. Varnița sau Primăria (f.d. 3 dosar administrativ).

La data de 22 decembrie 2021, Viceprimarul s. Varnița, Veaceslav Zanoci a comunicat la interpelarea sus enunțată că, în baza Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016, la cererea S.R.L. „Explorator Grup” prin Decizia Consiliului local Varnița nr. 02/08 din 14 iunie 2018, Consiliul a decis modificarea categoriei de destinație a terenurilor Agricole, proprietate private a S.R.L. „Explorator Grup” cu nr. Cadastrale *****, *****, *****, ***** pentru exploatarea zăcământului de nisip-prundiș „Calfa II”, amplasate pe o suprafață de 2,5665 ha. Până în prezent nu au fost întocmite careva acte privind finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate, cu numerele cadastrale menționate. Terenurile cu numerele cadastrale *****, *****, *****, ***** pentru exploatarea zăcământului de nisip-prundiș „Calfa II”, amplasate pe o suprafață de 2,5665 ha sânt proprietate privată a S.R.L. „Explorator Grup”. Careva contracte de arendă pe terenurile menționate nu au fost prezentate la Primărie pentru înregistrare (f.d. 4 dosar administrativ ).

La data de 16 noiembrie 2021, S.R.L. „Explorator Grup” a înaintat către Primăria ***** Demersul nr. 28, prin care a solicitat eliberarea Avizului sanitar pentru extinderea carierei de amestec nisip-prundiș pe terenurile arendate de către întreprinderea S.R.L. „Explorator Grup” situate în extravilanul sat. Varnița, r. Anenii Noi (f.d. 5 dosar administrativ).

La data de 06 decembrie 2021, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco, a eliberat către S.R.L. „Explorator Grup” răspunsul nr. 325, potrivit căruia a comunicat că reieșind din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și prevederile acesteia APL nu are împuterniciri și atribuții privind eliberarea Avizului sanitar ce ar permite extinderea carierei de amestec nisip-prundiș (această atribuție aparținând în exclusivitate Centrului de Sănătate Publică). Referitor la extinderea carierei de amestec nisip-prundiș pe terenurile arendate de S.R.L. „Explorator Grup” situate în extravilanul *****, a invocate că în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016, secțiunea II, art. 27 alin. (2) prevede expres atribuțiile APL privind schimbarea sau extinderea categoriei de destinație a terenurilor. Ca urmare, la astfel de demersuri indicate mai sus, este necesar de a anexa următoarele acte: a) copia de pe buletinul de identitate (pentru persoana fizică) sau copia de pe decizia de înregistrare a întreprinderii, instituţiei, organizaţiei şi copia de pe extrasul din Registrul de stat (pentru persoanele juridice); b) extrasul din Registrul bunurilor imobile; c) planul cadastral al terenului; d) schema de amplasare a imobilului si a reţelelor edilitare, avizată de către arhitectul-şef organele supravegherii de stat (Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, serviciul de salvatori şi pompieri atestaţi), Institutul

Naţional de Cercetări şi Proiectări „Urbanproiect” (pentru toate localităţile, cu excepţia mun. Chişinău), Institutul Municipal de Proiectări „Chişinău proiect” (pentru mun. Chişinău), cu excepţia schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile și, după caz, acordul de mediu, emis de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr. 86 din 29 mai 2014 privind impactul asupra mediului. În cazul schimbării destinației terenurilor Agricole și silvice, se anexează suplimentar: e) studiul pedologic elaborate de întreprinderile de stat în domeniu la momentul inițierii schimbării destinației terenurilor Agricole și silvice; f) decizia consiliului local privind casarea plantațiilor (pentru terenurile ocupate de plantații perene).În cazul schimbării categoriei de destinaţie a terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, se anexează suplimentar: h) actul de certificare a perimetrului minier; i) proiectul de recultivare a terenurilor sau actul comisiei autorității administrației publice locale privind finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor (în cazul extinderii carierelor existente ori al solicitării de noi terenuri în localitatea respective sau în altă localitate) pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate; încheierea pedologică privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuit după recultivare în scopul calculării prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct. 11din nota la Legea nr. 1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normative și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

A comunicat că, reieșind din prevederile normei indicate și analizând cererea întreprinderii S.R.L. „Explorator Grup”, se constată cu certitudine că nu au fost prezentate și anexate nici un document sau act, că APL Varnița să dispună de posibilitatea de a examina cererea. Actele prezentate anterior, nu pot fi examinate deoarece nu există legătură între solicitările și cauza menționată.

Suplimentar a invocat că, urmărind partea a doua al articolului indicat mai sus, APL Varnița nu are cum să elibereze oricare document, act, adeverință, confirmare ce ține de genul de activitate privind extinderea carierei de amestec nisip-prundiș pe terenurile arendate de S.R.L. „Explorator Grup”, din considerentul că legiuitorul expres a prevăzut că nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație)terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reâncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcămintelui.

A indicat că, urmare a celor relatate și constatate privind eliberarea unor acte ce nu țin de competența APL Varnița, cererea S.R.L. „Explorator Grup” nu poate fi soluționată (f.d. 6 dosar administrativ).

La data de 13 decembrie 2021, Raciula Valeriu a înaintat către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi, cererea nr. 1 prin care solicită coordonarea proiectelor de formare prin separare a terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, ***** situate în extravilanul *****. La cerere au fost anexate copie a extraselor din Registrul Bunurilor Imobile a terenurilor; proiectele de formare prin separate a bunurilor imobile; actele de stabilire a hotarelor terenului (f.d. 7 dosar administrativ).

La data de 27 decembrie 2021, viceprimarul s. Varnița, Veaceslav Zanoci a eliberat răspunsul nr. 353 prin care a comunicat referitor la cererea cu privire la coordonarea proiectelor de formare prin separare a terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, ***** situate în extravilanul *****, că pentru semnarea actelor de constatare și de stabilire a hotarelor terenurilor este necesar deplasarea terenurilor sus menționate pentru elucidarea unor obiecții apărute (f.d. 8 dosar administrativ).

La data de 09 februarie 2022, Raciula Valeriu a înaintat către primarul s. Varnița, r. Anenii Noi cerere de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare. Conform cererii, S.R.L. „Explorator Grup", în conformitate cu prevederile Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, solicită eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru imobilul/terenul cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, situat în raionul/satul ***** A invocat că Certificatul de urbanism pentru proiectare este necesar pentru proiectarea (denumirea proiectului) „Exploatarea zăcământului de nisip-prundiș „Calfa II" (blocul VI-C1) și recultivarea carierei din *****. Suprafața imobilului/terenului pentru care se solicit certificatul de urbanism pentru proiectare este de 18.11 ha.

La cerere au fost anexate: Decizia evaluării prealabile a impactului asupra mediului a activității planificate nr. 10/2032/2021 din 26 octombrie 2021 (f.d. administrativ 9-11).

La data de 28 februarie 2022, Primarul s. Varnița, Alexandr Nichitenco a eliberat răspunsul nr. 63 prin care comunică că, în conformitate cu Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, capitolul II din lege, art. 3 indică despre faptul că: Certificatul de urbanism pentru proiecte se elaborează și se emite de către primarul unității administrative-teritoriale în baza cererii proprietarilor, în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează, în original și în copii, următoarele documente: b) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică). Reieșind din norma citată mai sus, APL Varnița constată că cererea S.R.L. „Explorator Grup" nu poate fi acceptată din considerentul că terenurile indicate în cererea privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare este semnată de reprezentantul S.R.L. „Explorator Grup", pe când după baza de date pe care o deține APL Varnița terenurile cu nr. cadastrale din cerere aparțin persoanei fizice și dacă se face trimitere la norma legală citată mai sus, certificatul de urbanism se eliberează proprietarilor și nu altor personae. A indicat că un alt motiv de imposibilitate de a nu elibera certificatul de urbanism este și faptul că conform legii sus citate, art. 3 alin. (1) lit. b) la cerere se anexează după caz buletinul de identitate (pentru persoana fizică) sau certificatul de înregistrare pentru persoana juridică), cee ace nu a fost îndeplinit de către solicitant. În acest sens constată că la cerere nu au fost anexate documentele indicate expres de legiuitor (f.d. administrativ 12).

La data de 11 februarie 2022, IGP INI al MAI, a înaintat către primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco, demersal nr. 34/18/3-1691 prin vcare a solicitat prezentarea informației privind destinația terenurilor de pe care S.R.L. „Explorator Grup" efectuiază lucrări de extragere a zăcămintelor minerale (după fiecare nr. cadsastral în parte). Totodată, s-a solicitat să fie calculate prejudicial cauzat administrației publice locale Varnița urmare a exploatării zăcămintelor minerale utile de pe terenurile care au fost afectate de lucrări de extragere nefiind schimbată destinația, conform listei cu numerele cadstrale și nota medie ponderentă de bonitate extrasă din SI RSRM (f.d. administrativ 15).

La data de 15 februarie 2022, primarul s. Varnița Alexandr Nichitenco, a eliberat către IGP, informația potrivit căreia prejudicial cauzat autorităților publice locale constituie suma de 19820180,58 lei. Suplimentar s-a comunicat că, prejudiciul indicat se presupune cauzat în cazul când destinația terenurilor agricole nu fost schimbată conform legislației Republicii Moldova (f.d. administrativ 14).

La data de 16 februarie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco, a înaintat către Inspectoratul pentru protecția mediului Demersul nr. 55, prin care a solicitat copia Actului de control efectuat de către IPM din 09 septembrie 2021 pe teritoriul s. Varnița pe terenurile pe care este creată cariera de extragere a zăcământului de nisip-prundiș ,,Calfa II". A invocat că actul menționat este necesar în legătură cu cererea depusă de către S.R.L. ,,explorator Grup" în scopul eliberării unui certificat de urbanism pentru proiectarea extinderii carierei existente ,,Exploatarea zăcământului de nisip-prundiș ,,Calfa II" (blocul VI-C1 și recultivarea carierei din s. varnița, r. Anenii Noi)". Presupun că unele terenuri care au fost indicate în cerere sînt deja decopertate, fără a fi schimbată destinația terenurilor agricole (f.d. administrativ 15-16).

La data de 10 martie 2022, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, a eliberat răspunsul nr. 326, potrivit căruia se comunică că, în perioada 10-14 septembrie 2021, în conformitate cu prevederile Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, a fost efectuat control de stat de tip inopinat la zăcământul de nisip-prundiș ,,Calfa II" atribuit în folosință S.R.L. ,,Explorator Grup".

Potrivit Procesului verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021, în cadrul controlului la zăcământul de nisip-prundiș ,,Calfa II", conform situației la momentul investigației s-a constatat că, lucrările de exploatare se efectuează în partea centrală a zăcământului, în limitele perimetrului atribuit conform Actului de confirmare a perimetrului minier nr. 672 din 11 iunie 2021, suprafața afectată de lucrări miniere constituie 6,40 ha, dintre care 1,13 ha terenuri cu destinație pentru exploatări miniere și 5,27 ha terenuri cu nr. cadastrale *****, *****, ***** cu destinație agricolă pentru care este inițiată procedura de trecere a terenurilor dintr-o categorie de destinație în alta. Totodată suprafața pe care se efectuează lucrări de extragere constituie 2,92 ha, dintre care 0,70 ha terenuri pentru exploatări miniere (f.d. administrativ 18-20).

La fel, se constată că la data de 11 iunie 2021 de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale din cadrul Ministerului Arhitecturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a fost eliberat Actul de confirmare a perimetrului minier către S.R.L. ,,Explorator Grup" pentru extragerea substanței minerale utile (terenuri cu numerele cadastrale: *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****). Drept mențiune a fost indicat: ,,Nu se avizează de către Arhitect Șef pentru schimbarea destinației terenurilor agricole și silvice pentru exploatare zăcămintelor de substanțe minerale utile conform prevederilor art. 27 lit. d) al HG 1170/2016 (f.d. 47-50).

La data de 24 februarie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi Demersul nr. 26-18/4-06/11295 prin care a solicitat prezentarea copiilor documentelor permisive de extragere, confirmarea schimbării destinației terenurilor, suprafețelor de extragere și achitării taxelor de extragere efectuate în cariera de pe teritoriul Primăriei de către S.R.L. ,,Explorator Grup", c/f 1008600009200 (f.d. administrativ 21).

La data de 07 martie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi a eliberat către Serviciul Fiscal de Stat răspunsul nr. 78 prin care a comunicat că la cererea S.R.L. ,,Explorator Grup" prin Decizia Consiliului local Varnița nr. 02/08 din 14 iunie 2018, Consiliul a decis modificarea categoriei de destinație a terenurilor agricole, proprietate privată a S.R.L. ,,Explorator Grup" cu nr. cadastrale *****, *****, *****, ***** pentru exploatarea zăcământului de nisip-prundiș ,,Calfa-II", amplasate pe o suprafață de 2,5665 ha. Suplimentar a comunicat că până în prezent nu au fost întocmite careva acte privind finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate, cu numerele cadastrale menționate. Conform informației parvenite de la Inspectoratul Național de Investigații, S.R.L. ,,Explorator Grup" a

efectuat lucrări de exploatare a zăcământului de nisip-prundiș, fără schimbarea categoriei de destinație, pe terenurile agricole proprietate privată ale persoanei fizice Raciula Valeriu, pe suprafață de aproximativă de 11 ha (f.d. administrativ 22-23).

Tot la data de 07 martie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi a înaintat către șef al DUP a IGP al MAI Demers prin care solicită atragerea la răspundere, conform legislației în vigoare, factorii de decizie ai S.R.L. „Explorator Grup", care exploatează cariera de nisip amplasată în s. Varnița, r. Anenii Noi, de unde efectuează lucrări de extragere a zăcămintelor minerale utile de pe terenurile agricole proprietate privată, fără a schimba categoria de destinație, comunicând că în urma lucrărilor executate, prejudiciază bugetul local al s. Varnița în proporții mari.

La data de 15 martie 2022, DUP a IGP al MAI a remis în adresa primarului s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco răspunsul nr. 34/11-N-77, potrivit căruia cererea sus enunțată a fost înregistrată cu nr. N-77/22 și a fost anexată pentru examinare la procesul penal nr. 20227900076 (f.d. administrativ 24).

La data de 02 martie 2022, administratorul S.R.L. „Explorator Grup", Raciula Valeriu, referitor la Scrisoarea nr. 63 din 28 februarie 2022, a înaintat către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi cerere întru lichidarea neajunsurilor depistate comunicând referitor la persoana care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism, că terenurile cu numerele cadastrale din cerere cu adevărat aparțin cu drept de proprietate cet. Raciula Valeriu c/p. *****. Totodată reieșind din faptul că anume S.R.L. „Explorator Grup" a solicitat certificatul de urbanism, a comunicat că între cet. Raciula Valeriu și S.R.L. „Explorator Grup" este încheiat un contract de comodat a terenurilor cu numerele cadastrale menționate, prin care cet. Raciula Valeriu proprietar al terenurilor transmite în posesie și folosință terenurile indicate către S.R.L. „Explorator Grup", contractul de comodat fiind anexat la prezentul răspuns. Suplimentar a comunicat că cet. Raciula Valeriu, proprietar al terenurilor sus menționate este unic asociat și administrator al S.R.L. „Explorator Grup". Cu referire la mențiunea privind lipsa certificatului de înregistrare și a extrasului din Registru de Stat a S.R.L. „Explorator Grup", anexează la prezentul răspuns în copii actele enunțate (copia buletinului de identitate, certificat de înregistrare, extras din Registru de Stat al Persoanelor Juridice, Contract de Comodat) (f.d. administrativ 25-31).

Instanța de judecată constată la caz că, la data de 01 iulie 2023, cetățeanul Raciula Valeriu, născut la data de *****, cod personal *****, titularul buletinului de identitate ***** eliberat de Î.S. „Cris Registru" la data de 02 martie 2017, domiciliat în RM, *****, com. *****, str. ***** nr. 3, în calitate de Comodant și Societatea cu Răspundere Limitată „Explorator Grup", cu sediul: *****, s. Goianul Nou, Republica Moldova, înregistrată la Camera înregistrării de stat la data de 13 februarie 2008, numărul de identificare de stat și cod fiscal (IDNO): 1008600009200, în persoana administratorului cet. Raciula Valeriu, în calitate de Comodatar, pe de altă parte, au încheiat Contract de comodat (fără număr).

Potrivit pct. 2.1 al Contractului de comodat, Comodantul transmite cu titlu gratuit spre folosință Comodatarului terenuri agricole situate în extravilanul s. Varnița, r-nul Aneni Noi, cu numerele cadastrale și suprafața ale cărora se anexează lista. (nr. cadastral *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, situat în raionul/satul *****).

Potrivit pct. 2.2 al contractului sus enunțat, Comodatarul va folosi terenurile în scopul extragerii nisipului, depozitarea și comercializarea materialelor (nisip, nisip-prundiș și altele).

La data de 16 martie 2022, primarul s. Varnița r. Anenii Noi, eliberează către S.R.L. „Explorator Grup”, Valeriu Raciula, răspunsul cu nr. 87, prin care comunică că APL Varnița deține în mod legal copia procesului-verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021 întocmit de Inspectoratul pentru Protecția Mediului efectuat la șantierul S.R.L. „Explorator Grup” la cariera de nisip-prundiș Calfa II. A invocat că, în rezultatul examinării procesului-verbal menționat supra, APL Varnița a observat că în constatările Inspectoratului pentru Protecția Mediului, este indicat faptul că „În vederea efectuării controlului și stabilirii respectării prevederilor legale au fost efectuate măsuri în rezultatul cărora s-a constatat, că la momentul investigației lucrările de exploatare se efectuează în limitele perimetrului minier. Suprafața afectată de lucrări miniere constituie 6,4 ha din care 1,3 ha terenuri pentru exploatarea minieră și 5,27 ha teren cu nr. cadastrale *****, *****, ***** cu destinație agricolă”. A invocat că, în așa fel au fost puse și suprapuse numerele cadastrale din cererea din 09 februarie 2022 cu cele indicate în procesul-verbal indicat mai sus din 14 septembrie 2021 și s-a constatat că 6 terenuri agricole cu nr. cadastrale *****, pentru care se solicită eliberarea certificatului de urbanism, deja au fost decopertate și se extrage zăcământul în lipsa schimbării categoriei de destinație a terenurilor agricole. Constatând acest fapt, APL Varnița a informat că a fost nevoită să se adreseze către organele de Urmărire Penală a RM, ca ultimii să intervină în acest caz, din considerentul că posibil a fost prejudiciat bugetul local al APL Varnița. A comunicat că, reieșind din cele expuse, APL Varnița, la moment refuză eliberarea cărorva acte în adresa acestora, până la momentul unei examinări ample de către organul de urmărire penală asupra situației, cu emiterea de către ultimii a unor acte prin care să fie încetată procedura penală dacă ea va fi pornită. A comunicat că, urmare a celor relatate, APL Varnița nu are cum să elibereze careva acte permisive unde deja s-au efectuat careva lucrări. Consideră că, în cazul eliberării a unor astfel de acte s-ar putea presupune că APL încearcă să ascundă o faptă ilegală/ilicită/contra prevederilor legale (f.d. administrativ 32).

La data de 13 aprilie 2022, DGUP a INP al MAI a înaintat către primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco demersul nr. 34/11-1560, potrivit căruia solicită să fie informeze/prezinte în adresa DGUP a IGP, informație privind prejudiciul material cauzat APL s. Varnița, inclusiv modalitatea/formulele de calcul utilizate (f.d. administrativ 33-34).

La data de 14 aprilie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco a remis către DGUP a IGP, răspunsul cu nr. 112, potrivit căruia comunică că prejudiciul cauzat în cazul când destinația terenurilor agricole nu au fost schimbate, conform legislației Republicii Moldova constituie 8811608,68 lei. Totodată a comunicat că, conform actului Inspectoratului pentru Protecția Mediului au fost afectate de lucrări miniere drumuri cu suprafața totală de 0,20 ha, care sânt proprietate publică a APL Varnița și respectiv prejudiciul cauzat este de 0,20 ha x 36169,48 lei x 45 = 325525,32 lei. În total prejudiciul cauzat APL Varnița este de 9137134 lei (f.d. administrativ 35).

La data de 17 iunie 2022, administratorul S.R.L. „Explorator Grup”, Raciula Valeriu a înaintat către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi cerere privind înregistrarea contractului de arendă a terenurilor din 26 mai 2022 din s. Varnița, r. Anenii Noi (f.d. administrativ 36).

La data de 20 iunie 2022, primarul s. Varnița a remis către S.R.L. „Explorator Grup” răspunsul nr. 173 prin care informează despre refuzul de a înregistra contractul de arendă a terenurilor conform cererii depuse, înregistrate cu nr. 233 din 17 iunie 2022. A invocat că acest fapt este motivat prin imposibilitatea executării cererii menționate din motivul că în Registru de evidență a contractelor terenurile agricole deținute de APL Varnița, este înregistrată o mențiune prin care se confirmă că terenurile ce aparțin S.R.L. „Explorator Grup” și care la prezent se

solicită a fi înregistrate cu titlu de arendă, sunt deja date în arendă GȚ ,,Caracaci Onorina serghei", conform contractului nr. 3 din 17 aprilie 2019 și acest contract expiră la data de 01 decembrie 2022. La fel a înștiințat că GȚ ,,Caracaci Onorina Serghei" a achitat și achită impozitul funciar pentru terenurile arendate pentru suprafața de 82,98 ha. În acest sens, informează că, conform Registrului bunurilor imobile deținute de APL Varnița, cet. Raciula Valeriu deține în proprietate privată în s. Varnița o suprafață de 84,82 ha teren agricol, dintre care 2,56 ha a fost schimbată destinația terenului, iar 82,98 ha sunt date în arendă GȚ ,,Carcaci Onorina Serghei". În așa fel se constată cu certitudine că terenurile din contractul de arendă a terenurilor semnat la data de 26 mai 2022 sunt aceleași ca și în contractul din 17 iunie 2022 semnat cu GȚ ,,Caracaci Onorina Serghei". Ca urmare propune să prezinte către APL ,,Varnița un Acord de reziliere a contractului din 17 aprilie 2019 semnat cu GȚ ,,Caracaci Onorina Serghei", sau contractul de arendă a terenurilor semnat la 26 mai 2022 va fi înregistrat după data de 01 decembrie 2022 când va fi expirat contractul anterior (f. d. Administrativ 37-46).

La data de 24 iunie 2022, Comisia de Anchetă a Parlamentului Republicii Moldova a înaintat Demers către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi, privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului, potrivit căruia în adresa Comisiei de anchetă a parvenit informația din partea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, conform în localitatea menționată, la exploatarea zăcămintelor de către întreprinderile miniere nu a fost respectată procedura de schimbare a destinației terenurilor, cauzând pierderi a producției agricole în urma scoaterii nelegitime a terenurilor din circuitul agricol în scopul exploatării zăcământului. Solicită a fi informați despre măsurile întreprinse de către administrația publică locală în vederea recuperării pierderilor agricole (f.d. administrativ 47).

La data de 28 iunie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Alexndr Nichitenco a emis răspunsul nr. 179, prin care comunică cu referire la demersul sus enunțat că, în teritoriul s. Varnița activează S.R.L. ,,Explorator Grup" care exploatează cariera de nisip amplasată în s. Varnița, unde a efectuat lucrări de extragere a zăcămintelor minerale utile de pe terenurile agricole proprietate privată, fără a schimba categoria de destinație pe o suprafață de 5,18 ha aducând un prejudiciu în sumă de aproximativ 8811608,68 lei. Totodată a menționat că conform Actului Inspectoratului pentru Protecția Mediului au fost afectate de lucrări miniere drumuri cu suprafața totală de 0,20 ha, care sânt proprietate publică a UAT Varnița și respectiv prejudiciul cauzat constituie aproximativ 325525,32 lei. În total prejudiciul cauzat APL Varnița este de 9137134 lei. A comunicat că, pe faptul acestei ilegalități a fost informat Inspectoratul General al Poliției, fiind intentat procesul penal nr. 20227900076 din 09 martie 2022 examinat prin prisma prevederilor art. 352 Cod penal (samavolnicia) (f.d. administrativ 48).

La data de 19 iulie 2022, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi a înaintat către S.R.L. ,,Explorator Grup Demersul nr. 201 prin care informează că pe conturile de decontare ale APL Varnița, r. Anenii Noi în data de 20 mai 2022 a parvenit suma de 2017454,00 lei transferată de S.R.L. ,,Explorator Grup". A indicat că acest transfer a fost efectuat din partea întreprinderii S.R.L. ,,Explorator Grup", temeiului transferului bancar fiind indicat un proces verbal din 20 mai 2022. A comunicat că APL Varnița nu a elaborat/emis/semnat nici un proces verbal în privința întreprinderii care să ofere posibilitatea de a efectua transferuri bănești la bugetul public local. A indicat că, din momentul recepționării resurselor financiare pe conturile APL Varnița, s-a încercat restituirea acestei sume posibil transferată din eroare. În acest sens a apelat către Trezorerie și Direcția Deservire Fiscală Anenii Noi, în vederea informării asupra faptului corectitudinii returnării sumei transferate. Ca rezultat s-a stabilit că APL Varnița nu are posibilitate, după procedură legală să restituie suma pe care a primit-o de la S.R.L. ,,Explorator

Grup”. A înștiințat că, consultând serviciile de stat menționate, a concluzionat că suma bănească transferată către APL Varnița de la întreprindere poate fi retrasă numai de S.R.L. „Explorator Grup” în mod unilateral. Din acest considerent, constatând faptul inexistenței vreunui proces-verbal (temeiul transferului bancar) și lipsa cărorva acte contabile, juridice sau de altă natură privind justificarea transferului de la S.R.L. „Explorator Grup”, solicită respectuos emiterea unbor acte contabile pentru a ridica de pe conturile de decontare ale APL Varnița, r. Anenii Noi suma de bani transferată în mod eronat (f.d. administrativ 49).

La data de 19 august 2022 primarul s. Varnița, r. Anenii Noi Alexandr Nichitenco a înaintat către Direcția Deservire Fiscală Anenii Noi și Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, Demersul nr. 231 prin care informează că pe conturile de decontare ale APL Varnița, r. Anenii Noi în data de 20 mai 2022 a parvenit suma de 2017454,00 lei transferată de S.R.L. „Explorator Grup”, cu destinația plăți: Mijloace încasate în bugetul local de nivelul I în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol. A indicat că acest transfer a fost efectuat din partea întreprinderii S.R.L. „Explorator Grup”, temeiului transferului bancar fiind indicat un proces verbal din 20 mai 2022. A indicat că, Primăria Varnița nu a recepționat nici o cerere din partea S.R.L. „Explorator Grup” privind schimbarea categoriei de destinație a terenurilor și nu există vreun proces-verbal sau decizie a Consiliului local Varnița în acest sens. A comunicat că APL Varnița nu a elaborat/emis/semnat nici un proces verbal în privința întreprinderii care să ofere posibilitatea de a efectua transferuri bănești la bugetul public local. A indicat că, din momentul recepționării resurselor financiare pe conturile APL Varnița, s-a încercat restituirea acestei sume către S.R.L. „Explorator Grup”, însă fără succes. În acest sens a apelat în formă orală către Trezorerie și Direcția deservire fiscală Anenii Noi, în vederea informării asupra faptului corectitudinii returnării sumei transferate. Ca rezultat s-a stabilit că APL Varnița nu are posibilitate după procedură legală să restituie suma pe care a primit-o de la S.R.L. „Explorator Grup”. A înștiințat că, consultând serviciile de stat menționate, a concluzionat că suma bănească transferată către APL Varnița de la întreprindere poate fi retrasă numai de S.R.L. „Explorator Grup” în mod unilateral. Din acest considerent, constatând faptul inexistenței vreunui proces-verbal (temeiul transferului bancar) și lipsa cărorva acte contabile, juridice sau de altă natură privind justificarea transferului de la S.R.L. „Explorator Grup”, a solicitat de la ultimii respectuos emiterea unor acte contabile pentru a ridica de pe conturile de decontare ale APL Varnița, r. Anenii Noi suma de bani transferați de S.R.L. „Explorator Grup”. A invocat că la solicitare, reprezentanții S.R.L. „Explorator Grup” nu a dat nici un răspuns și nici nu au prezentat un act prin care s-ar legitima acest transfer. A solicitat explicarea ce acțiuni trebuie să întreprindă APL Varnița pentru gestionarea legală a mijloacelor financiare în sumă de 2017454,00 lei transferate nejustificat de către S.R.L. „Explorator Grup” (f.d. administrativ 50).

La data de 09 septembrie 2022, Direcția Deservire Fiscală Anenii Noi a remis către Primăria *****, răspunsul nr. 26/1-19/1-02-1982, prin care a comunicat cu referire la suma de 2017454,00 lei achitată la data de 20 mai 2022 la cod eco 142249 „Mijloace încasate în bugetul local de nivelul I în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol” de către „Explorator Grup” S.R.L.. A comunicat că restituirea sumelor plătite în plus și/sau al sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite (inclusiv a celor transferate în mod eronat la componentele bugetului public național) la contul contribuabilului se efectuează conform Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aprobat prin Hotărârea guvernului nr. 235 din 19 aprilie 2017, în baza cererii contribuabilului. La moment de la S.R.L. „Explorator Grup”, nu a parvenit nici o cerere privind restituirea sumei menționate supra (f.d. administrativ 51).

La data de 05 septembrie 2022, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a remis către Alexandr Nichitenco, primar al s. Varnița, r. Anenii Noi, răspunsul nr. 1304/OT3-575, prin care recomandă administrației publice locale identificarea S.R.L. „Explorator Grup" prin metodele stipulate de cadrul legal în vederea depunerii de către acesta a demersului privind restituirea plăților, or, conform datelor din Registru de Stat, Societatea cu Răspundere Limitată „Explorator Grup" are statut activă (f.d. administrativ 52-53).

La data de 16 septembrie 2022, Alexandr Nichitenco, primar al s. Varnița, r. Anenii Noi a înaintat către Ministerul Finanțelor al RM, Demersul nr. 259 prin care, având în vedere că APL Varnița nu are nici un drept asupra mijloacelor bănești (transferate de către S.R.L. „Explorator Grup" pentru gestionarea lor, solicită intervenirea în rezolvarea situației menționate cu citarea/invitarea tuturor părților interesate la o ședință de lucru, pentru retragerea mijloacelor bănești ale S.R.L. „Explorator Grup" de pe conturile APL Varnița (f.d. administrativ 54-55).

La data de 26 decembrie 2022, Ministerul Finanțelor al RM, a emis către Primăria s. Varnița, r. Anenii Noi răspunsul nr. 12/2-4/380, prin care comunică că, restituirea mijloacelor la contul bancar al contribuabilului se efectuează doar în baza cererii contribuabilului, la moment de la administratorii de venituri nu a parvenit ordin de plată privind restituirea sumei menționate în favoarea S.R.L. „Explorator Grup" (f.d. administrativ 56).

La data de 16 septembrie 2022, SC „Explorator Grup" S.R.L. s-a adresat către Autoritatea Publică Locală Varnița cu cererea nr. 16 prin care a solicitat schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole cu numerele cadastrale: *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, în scopul exploatării și valorificării zăcământului de nisip-prundiș Calfa II de către SC „Explorator Grup" S.R.L.. La cerere au fost anexate materiale privind schimbarea destinației a terenurilor Agricole și Proiectul de execuție și recultivare a zăcământului Calfa II cu anexe grafice (f.d. 58-145 dosar administrativ).

La data de 11 octombrie 2022, Primăria s. Varnița, rn. Anenii Noi, primar Alexandr Nichitenco a remis Scrisoarea nr. 287 prin care a informat că: deține în mod legal copia procesului-verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021 întocmit de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului efectuat la șantierul SC „Explorator Grup" S.R.L. la cariera de nisip-prundiș Calfa II. La fel a mai indicat că: la etapa examinării cererii înaintate, APL Varnița ar fi luat în vedere că de către administratorul „Explorator Grup" S.R.L. – Raciula Valeriu ar fi fost formate noi terenuri cu numerele cadastrale indicate.

A menționat că, rezultat al examinării procesului verbal menționat supra, APLK Varnița a observat că în constatările Inspectoratului Pentru Protecția mediului este indicat faptul că „În vederea efectuării controlului și stabilirii respectării prevederilor legale au fost efectuate măsurări, în rezultatul cărora s-a constatat , că la momentul investigării lucrările de exploatare se efectuează în limitele perimetrului minier. Suprafața afectată de lucrări miniere constituie 6,4 ha din care 1,3 ha terenuri pentru exploatarea minieră și 5,27 ha teren cu nr. cadastrale *****, *****, ***** cu destinație agricolă".

La fel s-a menționat că, APL Varnița la etapa examinării cererii înaintate a luat în vedere și faptul că, de către Valeriu Raciula, au fost formate noi terenuri di terenurile cu numerele cadastrale sus indicate și introduse în cererea din 16 septembrie 2022 prin care se solicită coordonarea materialelor în vederea schimbării categoriei de destinație a terenurilor agricole în scopul exploatării și valorificării zăcământului.

De asemenea prin răspuns s-a reamintit și faptul că de către organele de urmărire penală se examinează cazul afectării de lucrări miniere pe terenurile cu numerele cadastrale indicate și

introduse în cererea din 16 septembrie 2023 și că până în prezent APL varnița nu ar fi primit de la organele de urmărire penală nici un răspuns în privința unei posibile infracțiuni sau încetarea urmăririi penale.

A invocat că, ca urmare a celor expuse, până la momentul unei examinări ample de către organul de urmărire penală asupra situației, cu emiterea de către ultimii a unor acte prin care să fie încetată procedura penală dacă ea va fi pornită, APL Varnița nu are cum să coordoneze/elibereze/semneze sau să emită careva acte permisive unde deja s-au efectuat careva lucrări. Consideră că în cazul coordonării a unor astfel de acte în adresa S.R.L. „Explorator Grup", Raciula Valeriu, sar putea presupune că APL Varnița încearcă să ascundă o faptă ilegală/ilicită/contra prevederilor legale.

În consecință APL Varnița în Răspunsul nr. 287 din 11 octombrie 2022 indică că: până la momentul examinării ample de către organul de urmărire penală asupra situației, cu emiterea de către ultimii a unor acte prin care să fie încetat procedura penală dacă ea va fi pornită, APL Varnița nu are cum să coordoneze/elibereze/semneze sau să emită careva acte permisive unde deja s-au făcut careva lucrări (f.d. administrativ 146).

La 12 decembrie 2022, reclamantul SC „Explorator Grup" S.R.L. s-a adresat suplimentar către APL Varnița prin care a solicitat în mod repetat schimbarea destinației terenurilor cu numerele cadastrale indicate mai sus, situate în extravilanul ***** remarcând și faptul că Direcția generală urmărire penală a inspectoratului General al Poliției prin Comunicarea nr. 34/11-R-329/22 din 03 noiembrie 2022 a comunicat că: organul de urmărire penală nu a aplicat interdicție de modificare a destinației terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, precum și a altor terenuri deținute în proprietate de către SC „Explorator Grup" S.R.L. situat în extravilanul *****.

La data de 10 ianuarie 2023, primarul satului Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco, a remis către S.R.L. „Explorator Grup", dlui. Valeriu Raciula răspunsul nr. 12.

Potrivit Răspunsului nr. 12 din 10 ianuarie 2023, se comunică la cererea S.R.L. „Explorator Grup" din 12 decembrie 2022 privind schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole cu numerele cadastrale indicate în cererea depusă că, APL Varnița a examinat actele prezentate și a constatat că Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sînt avizate în modul corespunzător stipulat la pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin HG nr. 1170/2016. De asemenea s-a comunicat că, conform prevederilor Regulamentului menționat „nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcămintelui", din care considerente cererea S.R.L. „Explorator Grup" nu poate fi admisă.

Nefiind de acord cu răspunsul primarului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, reclamantul SC „Explorator Grup" S.R.L., terț Raciula Valeriu la data de 14 februarie 2023 s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contenciosul administrativ împotriva Primăriei satului Varnița, Consiliului sătesc Varnița, terț Primarul satului Varnița cu privire la anularea răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului sătesc Varnița de a emite decizia de admitere a cererii SC "Explorator Grup" S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr.

cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****

***Testul de admisibilitate.***

În virtutea art. 206 alin. (1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenței unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Astfel, prin prisma art. 206 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, reiese că reclamantul a formulat o acțiune în contestare și obligare.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) ale Codului administrativ revine Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central), astfel cererea de chemare în judecată a fost depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Din analiza prevederilor art. 207 Cod administrativ, rezultă că inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente şi serioase.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ: I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; IV. respectarea procedurii prealabile; V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii; VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

În acord cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

La rândul său, art. 209 alin. (1) Cod administrativ, reglementează că acţiunea în contestare şi acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Instanța de judecată apreciază critic alegația avocatului Capbătut Alexei care invocă tardivitatea acțiunii formulate dat fiind faptul că S.R.L. ,,Explorator Grup” s-a adresat cu cereri în anul 2022 și 2023.

Astfel, instanța notează că potrivit conținutul răspunsurilor Primăriei Varnița 11 octombrie 2022 și respectiv din 10 ianuarie 2023 rezultă că, nu se conține nici o informație cu privire la exercitarea căilor de atac, astfel termenul de înaintare a acțiunii de către reclamantul SC ”Explorator Grup” S.R.L. în opinia instanței de judecată fiind de 1 (un) an.

Prin urmare, argumentele invocate de avocatul Capbătut Alexei în susținerea poziției precum că, acțiunea înaintată de reclamantul SC ”Explorator Grup” S.R.L. este depusă tardivă, instanța de judecată le consideră declarative și neîntemeiate, întrucât prevederile art. art.60, 61,

63-65 din Codul administrativ nu sunt aplicabile speței, aceste norme reglementând termenii de examinare a cererilor în procedura administrativă de către autoritatea publică competentă, iar acțiunea reclamantului SC ”Explorator Grup” S.R.L. a fost înaintată la 14 februarie 2023, se consideră depusă în interiorul termenului de 1 an de la data comicării răspunsurilor Primăriei s. Varnița din 11 octombrie 2022 și respectiv din 10 ianuarie 2023.

În prezența circumstanțelor descrise și a normelor citate, instanța de judecată conchide, că cererea înaintată de reprezentantul pîrîților, avocatul Capbătut Alexei privind declararea inadmisibilă a acțiunii înaintată de SC ”Explorator Grup” S.R.L. pe temeiul tardivității, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Subsecvent, instanța mai reține că în condițiile speței, răspunsul Primarului (Primăriei) satului Varnița raionul Anenii Noi, nr. 12 din 10 ianuarie 2023 constituie în sine acte administrative individuale defavorabile pentru S.R.L. „Explorator Grup”.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, S.R.L. „Explorator Grup” revendică un drept subiectiv vătămat şi repercusiunile negative generate de actul administrativ individual defavorabil contestat.

Instanța constată că, acţiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant în instanţa competentă jurisdicţional şi teritorial, este înaintată în termenul legal, s-a utilizat corect tipurile acțiunii în contestare conform art. 206 Cod Administrativ pentru revendicarea drepturilor sale.

Prin urmare, instanța consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

***În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.***

Conform art. 93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În concordanță cu art. 218 Cod administrativ, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data și ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea și soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul

stabilit de instanţă; c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor și/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În consonanță cu art. 219 Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces. Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În acord cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor și obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile și obiecţiile părţilor și ale altor participanţi la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 23 Cod Administrativ autorităţile publice şi instanţele de judecată competente acţionează respectînd principiul egalităţii și nediscriminării. (2) Autorităţile publice și instanţele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situaţii similare. Orice diferenţă de tratament trebuie justificată în mod obiectiv. (3) Atît în cadrul procedurii administrative, cît şi în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligaţii pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetăţenie, apartenenţă etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educaţie, situaţie economică, condiţie socială.

Art. 28 Cod Administrativ prevede că (1) Procedura administrativă se realizează întrun mod simplu, adecvat, rapid, eficient şi corespunzător scopului. Realizarea procedurii administrative prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație este obligatorie în toate situațiile în care mijloacele respective pot fi utilizate, cu excepția cazurilor în care legea stabilește altfel. (2) Procedura administrativă se realizează în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, dacă caracterul urgent al măsurii nu cere o realizare verbală a procedurii administrative.

În corespundere cu prevederile art. 29 Cod Administrativ (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Conform prevederilor art. 56 Cod Administrativ orice act sau contract prin care autoritatea publică renunţă la competenţa atribuită prin lege sau la exercitarea ei este nul. Aceste dispoziţii nu aduc atingere posibilităţii de delegare a competenţei în conformitate cu prevederile art.59.

Potrivit art. 57 alin. (1) Cod Administrativ activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă şi în limitele competenței legale.

Conform art. 93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În acord cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În baza art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Articolul 14 alin. (1), (2) lit. b), c) și e) al Legii privind administrația publică locală stabilește că, consiliul local are drept de iniţiativă şi decide, în condiţiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepţia celor care ţin de competenţa altor autorități publice.

Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz,

precum şi privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii; decide atribuirea şi schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local și alte competențe stabilite de lege.

Potrivit art. 71 Cod Funciar, schimbarea destinației terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă: prin hotărâre a Guvernului – pentru terenul agricol proprietate a statului, cu avizul consiliului unității administrative-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul; prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea și, respective, prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei în a căror proprietate se află terenul agricol; prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul proprietate a persoanei fizice sau juridice, în temeiul cererii proprietarului. Schimbarea destinației terenurilor Agricole se realizează conform procedurii prevăzute în regulamentul aprobat de Guvern.

În conformitate cu prevederile pct. 3 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016 pentru transmiterea, schimbarea destinaţiei şi schimbul de terenuri proprietate publică – se perfectează un dosar cu setul de documente specificat în anexa nr.1 la prezentul Regulament.

Perfectarea dosarelor se efectuează, după caz, de către (executorul dosarului):

1) Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” (pe bază de contract cu persoanele interesate) – pentru terenurile proprietate publică a statului;

2) întreprinderile de stat sau serviciile abilitate din cadrul autorităţilor administraţiei publice locale, inclusiv pe bază de contract cu persoanele interesate – pentru terenurile proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale;

3) proprietarii terenurilor, numai cu prezentarea actelor prevăzute la pct.27 subpct. 2) din prezentul Regulament autorităţilor locale pentru aprobarea deciziei privind schimbarea destinaţiei terenurilor agricole – pentru schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate privată.

Pct. 22-23 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016, trecerea terenurilor dintr-o categorie de destinație în alta se efectuează prin hotărâre de Guvern sau decizie a autorității deliberative a administrației publice locale, conform competențelor stabilite în art. 8, 9, 10 și 71 din Codul Funciar.

Pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016 (în vigoare la data depunerii demersului 01 martie 2023) prevede că proprietarii de terenuri interesaţi de schimbarea categoriei de destinaţie a terenurilor:

1) prezintă un demers:

a) Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” – pentru terenurile proprietate publică a statului – cu acordul prealabil al autorităţii administraţiei publice centrale care administrează terenul;

b) autorităţii executive a unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea – pentru terenurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale respective;

c) autorităţii executive a unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi – pentru terenurile proprietate privată;

2) la demers se anexează:

a) copia de pe buletinul de identitate (pentru persoana fizică) sau copia de pe decizia de înregistrare a întreprinderii, instituţiei, organizaţiei şi copia de pe extrasul din Registrul de stat (pentru persoanele juridice);

b) extrasul din Registrul bunurilor imobile;

c) planul cadastral al terenului;

d) schema de amplasare a imobilului şi a reţelelor edilitare, avizată de către arhitectulşef, organele supravegherii de stat (Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, serviciul de salvatori şi pompieri atestaţi), Instituţia Publică Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcţii şi Locuinţe (pentru toate localităţile, cu excepţia mun. Chişinău), Institutul Municipal de Proiectări "Chişinăuproiect" (pentru mun. Chişinău), cu excepţia schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile.

d[1]) după caz, acordul de mediu, emis de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau avizul expertizei ecologice de stat efectuate în conformitate cu prevederile Legii nr.851/1996 privind expertiza ecologică;

În cazul schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice, se anexează suplimentar:

e) studiul pedologic elaborat de întreprinderile de stat în domeniu la momentul iniţierii schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice;

f) decizia de casare, luată de proprietar sau deţinător cu acordul proprietarului autentificat notarial, în cazul plantaţiilor perene proprietate privată, sau actul de casare pentru terenurile ocupate de plantaţii perene proprietate publică, întocmit conform anexei nr.1 la Regulamentul cu privire la modul de casare şi defrişare a plantaţiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.705/1995;

În cazul schimbării categoriei de destinaţie a terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, se anexează suplimentar:

h) actul de certificare a perimetrului minier;

i) proiectul de recultivare a terenurilor sau procesul-verbal privind transmitereareceptia terenurilor restabilite, la finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor, pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate, întocmit conform anexei nr.4 la Principiile de bază pentru restabilirea terenurilor degradate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.404/1994;

i[1]) încheierea pedologică privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuitul agricol sau fondul silvic după recultivare, în scopul calculării prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct.11 din nota la anexa la Legea nr.1308/1997 privind preţul normativ şi modul de vânzare-cumpărare a pământului;

3) în cazul deținătorilor de teren, se prezintă actele prevăzute la subpct. 1) şi 2) şi acordul proprietarului terenului autentificat notarial.

Nu se permite transmiterea şi schimbarea categoriei de destinaţie a terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea şi reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului şi planului calendaristic de exploatare şi recultivare a zăcămintelui.

Potrivit art. 14 alin. (1) al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, Consiliul local are drept de inițiativă şi decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care ţin de competenţa altor autorități publice, iar potrivit alin. (2) lit. e) pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice

locale de nivelul întâi stabilite la art. 14 al Legii privind descentralizarea administrative, consiliul local realizează următoarele competențe: decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

La caz instanța de judecată reține că, potrivit prevederilor legale sus enunțate, convocarea consiliului local în ședință ordinară se face prin dispoziția primarului, însă decizia cu privire la schimbarea destinației terenului ține nemijlocit de competența Consiliului local.

Potrivit prevederilor art. 29 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, (1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuţii de bază:

a) asigură executarea deciziilor consiliului local;

$a^1$) încheie, în baza deciziei consiliului local şi în condiţiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziţie privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), oraşului (municipiului) respectiv;

$a^2$) încheie, în baza deciziei consiliului local şi în condiţiile legii, acorduri de cooperare cu alte autorităţi ale administraţiei publice locale, precum şi contracte de achiziţie, în vederea desfăşurării activităţii de audit intern;

b) propune, în condiţiile legii, structura, organigrama şi efectivul-limită ale primăriei, schema de salarizare a personalului acesteia şi le supune aprobării consiliului local;

c) numeşte, stabileşte atribuţiile şi încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu şefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorităţii administraţiei publice locale respective, personalul primăriei, conduce şi controlează activitatea acestora, contribuie la formarea şi reciclarea profesională;

d) stabileşte atribuţiile viceprimarului (viceprimarilor);

e) asigură elaborarea proiectului de buget local respectiv, întocmirea rapoartelor periodice şi anuale privind executarea bugetului şi le prezintă spre aprobare consiliului local;

f) exercită funcţia de administrator al bugetului local, asigurînd gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări şi efectuarea cheltuielilor conform alocaţiilor bugetare aprobate, informînd consiliul local despre situaţia existentă;

g) răspunde de inventarierea şi administrarea bunurilor domeniului public şi celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului), în limitele competenţei sale;

h) exercită, în condiţiile legii, supravegherea activităţilor din tîrguri, pieţe, oboare, parcuri, spaţii verzi, locuri de distracţie şi agrement şi ia măsuri operative pentru buna lor funcţionare;

$h^1$) contribuie, în condiţiile legii, la protejarea patrimoniului cultural imobil (monumente arheologice, monumente de istorie şi cultură), a patrimoniului cultural imaterial şi mobil, a monumentelor de for public, a rezervaţiilor culturale şi naturale, situate pe teritoriul administrat;

i) propune consiliului local schema de organizare şi condiţiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcţionare a serviciilor respective de gospodărie comunală;

$i^1$) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunităţii, elaborează şi propune spre aprobare consiliului local, conform necesităţilor stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

j) conduce, coordonează şi controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcţionarea serviciului stare civilă, contribuie la realizarea măsurilor de asistenţă socială şi ajutor social;

j[1]) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate şi propune spre aprobare listele bunurilor şi serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;

j[2]) asigură monitorizarea şi controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administraţiei publice locale participă în calitate de partener public;

k) eliberează autorizaţiile prevăzute de lege;

l) asigură securitatea traficului rutier şi pietonal prin organizarea circulaţiei transportului, prin întreţinerea drumurilor, podurilor şi instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;

l[1]) asigură înregistrarea şi evidenţa troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a maşinilor şi a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcţii sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum şi a vehiculelor cu tracţiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;

m) asigură repartizarea fondului locativ şi controlul asupra întreţinerii şi gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

m[1]) desemnează agentul constatator în condiţiile Codului contravenţional;

n) reprezintă colectivitatea locală în relaţiile cu alte autorităţi publice, persoane fizice sau juridice din ţară sau din străinătate, precum şi în instanţele judecătoreşti, în condiţiile legii; semnează actele şi contractele încheiate în numele colectivităţii locale, cu excepţiile prevăzute de lege;

n[1]) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicii de asigurare a egalităţii de şanse între femei şi bărbaţi în localitate, colaborează în acest scop cu instituţii statale şi organizaţii necomerciale şi internaţionale; coordonează activitatea unităţii gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea şi sensibilizarea populaţiei cu privire la eliminarea discriminării;

o) prezintă consiliului local, anual şi ori de cîte ori este necesar, rapoarte cu privire la situaţia social-economică a satului (comunei), oraşului (municipiului);

q) exercită atribuţiile de autoritate tutelară locală în condiţiile legii;

r) coordonează activitatea de asistenţă socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilităţi, familiile cu mulţi copii, familiile afectate de violenţă intrafamilială, alte categorii de persoane socialmente vulnerabile, sprijină activitatea asociaţiilor obşteşti de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), oraşului (municipiului);

s) asigură elaborarea şi avizarea, în condiţiile legii, a documentaţiei de urbanism şi amenajare a teritoriului, o supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu şi o prezintă spre aprobare consiliului local;

t) constată încălcările legislaţiei în vigoare comise de persoane fizice şi juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora şi, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacţioneze cu promptitudine, în condiţiile legii, la solicitările primarului;

u) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentaţiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea şi liniştea publică;

v) propune consiliului local consultarea populaţiei prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări;

x) ia, în comun cu autorităţile centrale de specialitate şi cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire şi diminuare a consecinţelor calamităţilor naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor şi epizootiilor şi, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populaţiei, agenţilor economici şi instituţiilor publice din localitate;

y) sprijină colaborarea cu localităţi din alte ţări, contribuie la extinderea cooperării şi a legăturilor directe cu acestea;

z) propune consiliului local iniţierea procesului de amalgamare voluntară, conform legii.

(2) Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită şi alte atribuţii prevăzute de legislaţia în vigoare sau încredinţate de consiliul local.

Art. 40 din Legea privind administraţia publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006 (1) Primăria se organizează şi funcţionează în baza unui regulament aprobat de consiliul local.

(2) Primăria, ca structură funcţională, are următoarele atribuţii:

a) întocmeşte proiecte de decizii ale consiliului local şi proiecte de dispoziţii ale primarului;

b) aduce la cunoştinţă publică deciziile consiliului şi dispoziţiile normative ale primarului;

c) colectează şi prezintă primarului informaţii pentru raportul anual privind starea economică şi socială a satului (comunei), oraşului (municipiului);

d) prezintă primarului, în comun cu serviciile publice, informaţii despre funcţionarea acestora, precum şi a întreprinderilor municipale create de consiliul local;

e) supraveghează executarea măsurilor dispuse de primar atît în cadrul primăriei, cît şi în teritoriul administrat;

f) contribuie la elaborarea proiectului de buget local pentru următorul an bugetar şi a proiectelor de modificare a bugetului, care urmează să fie prezentate de primar spre examinare consiliului local;

g) asigură executarea bugetului local, în conformitate cu deciziile consiliului local, şi respectarea prevederilor legale;

h) întocmeşte rapoarte periodice şi anuale privind executarea bugetului local;

i) asistă secretarul consiliului local în îndeplinirea atribuţiilor lui conform legii.

(3) Condiţiile numirii, angajării, promovării, sancţionării şi încetării raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului primăriei, drepturile şi obligaţiile lui sînt stabilite de legislaţia în vigoare şi de regulamentul primăriei, aprobat de consiliul local.

(4) Personalul primăriei are statut de funcţionar public şi cade sub incidenţa Legii nr.158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, cu excepţia persoanelor care ocupă funcţia de viceprimar, aflate sub incidenţa Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică şi Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local, a altui personal angajat în baza contractului individual de muncă potrivit prevederilor Codului muncii.

(5) Personalul primăriei, inclusiv personalul primăriei şi preturilor din municipiul Chişinău şi al primăriei municipiului Bălţi, încadrat în conformitate cu statul de personal avizat de Cancelaria de Stat, inclusiv persoanele cu funcţii de demnitate publică, poate beneficia de o indemnizaţie lunară calculată proporţional timpului efectiv lucrat în luna respectivă.

(6) Mărimea indemnizaţiei lunare prevăzute la alin.(5) din prezentul articol se stabileşte invers proporţional capacităţii administrative a autorităţii publice locale, determinată în conformitate cu prevederile art.11 alin.(2) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, dar nu poate depăşi 40% din mărimea salariului de bază. Mijloacele financiare necesare pentru acordarea indemnizaţiei respective se alocă după acoperirea cheltuielilor prevăzute la art.29 alin.(5) din Legea nr.397/2003 privind finanţele publice locale, cu respectarea componentelor salariului lunar prevăzute la art.10 alin.(1) al Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, precum şi după aplicarea valorii de referinţă corespunzătoare conform legii bugetului de stat pentru anul respectiv.

(7) Criteriile şi condiţiile de stabilire a indemnizaţiei lunare prevăzute la alin.(5) se prevăd într-un regulament-cadru aprobat de Guvern.

(8) Indemnizaţia lunară prevăzută la alin.(5) se acordă în baza regulamentului intern aprobat de consiliul local.

Instanța de judecată notează că, reieșind din răspunsul primarului Primăriei Varnița, r. Anenii Noi, Alexandr Nichitenco, nr. 12 din 10 ianuarie 2023, cererea S.R.L. „Explorator Grup” din 12 decembrie 2022 privind schimbarea categoriei de destinație a terenurilor Agricole cu numerele cadastrale indicate a fost respinsă. S-a invocate că APL Varnița a examinat actele prezentate și a constatat că Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sânt avizate în modul corespunzător stipulate la pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin HG nr. 1170/2016. De asemenea, a menționat că, conform prevederilor Regulamentului menționat „nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcămintelui”.

Raportând prevederile legale ce reglementează atribuțiile primarului, Primăriei și Consiliului local la acțiunile Primăriei satului Varnița reprezentată de Primarul satului Varnița cert se atestă că ultimii nu dețineau atribuții ce ar permite soluționarea demersului S.R.L. „Explorator Grup” din 12 decembrie 2022 privind schimbarea categoriei de destinație a terenurilor Agricole cu numerele cadastrale indicate, or, reieșind din prevederile art. 14 alin. (1), (2) lit. b), c) și e) al Legii privind administrația publică locală și art. 71 Cod Funciar competență de a decide schimbarea categoriei de destinație a terenurilor Agricole o au doar Consiliile locale.

Deopotrivă instanța de judecată ține să noteze asupra poziției contradictorii a pârâtului Primăria satului Varnița/primarului satului Varnița care în răspunsurile eliberate reclamantului S.R.L. „Explorator Grup” indică temeiuri diferite de respingere, și anume: prin răspunsul nr. 325 din 06 decembrie 2021 se indică că „... S.R.L. „Explorator Grup” nu a prezentat și anexate nici un document sau act, că APL Varnița să dispună de posibilitatea de a examina cererea. Actele prezentate anterior, nu pot fi examinate deoarece nu există legătură între solicitările și cauza menționată. Suplimentar a invocat că, urmărind partea a doua al articolului indicat mai sus, APL Varnița nu are cum să elibereze oricare document, act, adeverință, confirmare ce ține de genul de activitate privind extinderea carierei de amestec nisip-prundiș pe terenurile arendate de S.R.L. „Explorator Grup”, din considerentul că legiuitorul expres a prevăzut că nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație)terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reâncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcămintelui (f.d. 6 dosar administrativ.

Totodată, în răspunsul nr. 12 din 10 ianuarie 2023 pârâtul Primăria satului Varnița/primarului satului Varnița restituie demersul reclamantului invocând cu titlu de temei că „...Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum și schema de amplasare a imobilelor nu sînt avizate în modul corespunzător stipulat la pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin HG nr. 1170/2016. De asemenea s-a comunicat că, conform prevederilor Regulamentului menționat ,,nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcământului”... f.d. 150 dosar administrativ).

Deopotrivă instanța ține să noteze că reprezentantul pârâților în ședința de judecată declară că un alt temei de respingere a demersului S.R.L. ,,Explorator Grup” a fost din motiv că nu există finalitate în cadrul dosarului penal ce vizează pretinsele acțiuni ilegale de extragere a zăcămintelor , la această întrebare urmând să se întoarcă când va fi încetată procedura penală (f.d. 176).

Instanța reține că piesele dosarului denotă că într-adevăr a fost inițiată o cauză penală ca urmare a adresării Primăriei satului Varnița împotriva S.R.L. ,,Explorator Grup” privind pretinsele acțiuni ilegale de extragere ilegale a zăcămintelor însă o soluție pe caz nu a fost luată și nici nu au fost aplicate careva măsuri de asigurare asupra terenurilor.

În acest sens instanța va nota că prezumţia de nevinovăţie reprezintă o regulă de bază în desfăşurarea procesului judiciar şi totodată, prin implicaţiile pe care le are, reprezintă unul din drepturile fundamentale ale omului garantat prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Declaraţia Drepturilor Omului şi Cetăţeanului de la 1789.

Referitor la argumentele reprezentantului pârâților din răspunsul nr. 12 din 10 ianuarie 2023 instanța de judecată notează că prin Procesul - verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021 întocmit de către Inspectoratul pentru Protecţie a Mediului efectuat la șantierul SC “Explorator Grup” SRL la cariera de nisip - prundiș Calfa 2, asupra cărui face referire reprezentantul pârâților, inspectorii din cadrul Inspectoratului pentru Protecţie a Mediului au constatat că lucrările de exploatare se efectuau în partea centrală a zăcământului, în limitele perimetrului minier atribuit conform Actului de confirmare a perimetrului minier nr. 672 din 11 iunie 2021, suprafaţa afectată de lucrări miniere, constituie 6,40 ha dintre care 1,13 ha terenuri cu destinaţie pentru exploatări miniere şi 5,27 ha terenurile cu nr. cadastrale ********** *****, *****, cu destinaţie agricolă, pentru care este inițiată procedura de trecere a terenurilor dintr-o categorie de destinație în alta. Totodată suprafaţa pe care se efectuează lucrări de extragere constituie 2,92 ha, dintre care 0,70 ha terenuri pentru exploatări miniere (f.d. 18—19 dosar adminsitrativ)..

Din analiza Procesul - verbal de control nr. PV-IPM-2021-01976 din 14 septembrie 2021 nu rezultă careva acțiuni ilegale ale S.R.L. ,,Explorator Grup” astfel cum ultimul nu a fost sancționat nici în prezent, ci i-a fost eliberate recomandări-prescripție - necesitatea de a schimba categoria de destinație a terenurilor pentru a continua lucrările de exploatare a zăcământului de nisip.

Referitor la argumentul reprezentantului pârâtului precum că Procesul-verbal privind modificarea destinației terenului, precum şi schema de amplasare a imobilelor nu sunt avizate în modul corespunzător stipulat la pct. 27 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri aprobat prin HG nr. 1170/2016, instanța notează că reieșind din materialele dosarului administrativ rezultă o altă realitate, și anume, la pag. 122 se

conține semnătura proprietarului terenurilor. La pag. 144 al Dosarului administrativ se conţine Avizul emis de Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, cu nr. 1092 din 02 august 2022. La pag 145 al Dosarului administrativ se conţine Avizul emis de către Centrul de Sănătate Publică Căuşeni cu nr. 09-5/11-1215 din 04 mai 2022.

Mai mult decât atât, la materialele cauzei se regăsește și Schema generală - pe care arhitectul-şef al raionului la 08 februarie 2023, a făcut mențiunea: Nu se avizează de către Arhitect-şef pentru schimbarea destinației terenurilor agricole şi silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, conform prevederilor art. 27 (d) al HG 1170/2016.

Art. 27 alin. 2) lit. d) din HG nr. 1170/2016 prevede: Proprietarii de terenuri interesați de schimbarea categoriei de destinație a terenurilor prezintă un demers. La demers se anexează schema de amplasare a imobilului şi a reţelelor edilitare, avizată de către arhitectul-şef, organele supravegherii de stat (Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, serviciul de salvatori şi pompieri atestaţi), Instituţia Publică Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcţii şi Locuinţe (pentru toate localităţile, cu excepţia mun. Chişinău), Institutul Municipal de Proiectări „Chișinău proiect” (pentru mun. Chișinău), cu excepţia schimbării destinaţiei terenurilor agricole și silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile.

Astfel, instanța reține că legiuitorul nu indică că arhitectul şef urma să avizeze procesul-verbal cu privire la modificarea destinației terenului.

Cu privire la argumentul reprezentatului pârâtului precum că reieșind prevederile Regulamentului nr. 1170 nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea şi reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului şi planului calendaristic de exploatare şi recultivare a zăcământului, instanța notează că în ședința de judecată a fost cercetat Proiectul „Exploatarea carierei de pietriş-nisip „Calfa II” cu volumul de extragere anuală de 50 mii $m^3$„ obiectul Nr. 02/10 elaborat de întreprinderea Individuală „Ţurcan GH” din 10.10.2008 în baza căruia reclamantul SC “Explorator Grup” SRL din anul 2018 şi pînă în prezent a desfășurat activitatea de extracţie a zăcămîntului nisip - prundiş Calfa 2, de pe perimetrul terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, amplasate în extravilanul s.***** (f.d. 8).

Astfel, potrivit proiectului „Exploatarea carierei de pietris-nisip „Calfa II” cu volumul de extragere anuală de 50 mii m3”, compartimentul Volumului nr.2 „Recultivarea miniero - tehnică a carierei” conform capitolul. 2.0 Recultivare biologică si subcapitolul 2,1 Recultivare agricolă pag. 29, recultivarea terenurilor afectate de lucrările miniere se va efectua în două etape. A doua etapă de recultivare a terenurilor conform regulamentului de proiectare a carierelor de exploatare prin metoda la zi se va efectua, după doi ani de la recultivarea tehnică. Conform anexei grafice nr. 11 a proiectului „Exploatarea carierei de pietriș-nisip” Calfa II” cu volumul de extragere anuală de 50 mii $m^3$. Obiectul Nr. 02/10. în limitele sondelor nr. 40; 42: 48: 49. locul de deschidere a zăcământului cu suprafața de 5.3 ha. Această suprafață este folosită pentru amplasarea si organizarea șantierului de lucru. Această suprafață se păstrează mereu deschisă cu deplasarea concomitent cu lucrările de decopertă si de extragere pentru crea un flux cât mai corect a procesului tehnologic. Această suprafață apare ca necesitate de a crea frontul de lucru a excavatorului care efectuează lucrări de decopertă care este de cel puțin 28 m. si de 27 m frontul de lucru la excavatorul care încarcă substanța minerală utilă (pagina 12 si 13. proiectul de lucru). La următoarea etapă de modificare a destinației terenurilor SRL „Explorator Grup” este obligată

sa prezinte actele ce confirmă recultivarea terenurilor conform planului calendaristic a proiectului de recultivare.”

Instanța atestă că reieșind din conținutul proiectului „Exploatarea carierei de pietris-nisip „Calfa II” SC “Explorator Grup” SRL va avea obligaţia de a asigura recultivarea terenurilor agricole nr. *****, *****, *****, ***** doar la următoarea etapă, conformându-se planului calendaristic a proiectului de recultivare.

Prin urmare, speței nu sunt relevante prevederile Regulamentului nr. 1170 ce precum că nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinaţie) terenurilor pentru extinderea carierelor, fără prezentarea actelor privind recultivarea şi reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului şi planului calendaristic de exploatare şi recultivare a zăcământului.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța constată că, Primăria satului Varnița/Primarul satului Varnița nu erau competenți de a se expune asupra fondului demersului din 16 septembrie 2022 a S.R.L. „Explorator Grup”, greșit interpretând dispoziția pct. 30 din Regulamentului nr. 1170, or, prevederile art. 14 alin. (1), (2) lit. b), c) și e) al Legii privind administrația publică locală și art. 71 Cod Funciar indică clar că ține de competența Consiliului local examinarea demersului solicitantului.

Mai mult decât atât, cu referire la motivele refuzului pârâților instanța de judecată nu reține o motivare clară, or, în ședința de judecată reprezentantul pârâților a invocat alte temeiuri decât cele indicate în răspunsuri, prin ce induce nedumerire asupra poziției pârâtului.

În acest sens, este de menționat că motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Conform art.119 alin.(1) și alin.(2) Cod administrativ, conţinutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale.

Art.120 alin.(1) Cod administrativ, indică că, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă: a) numele/denumirea autorității publice care a emis actul administrativ; b) numele colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ; c) numele destinatarului actului administrativ; d) data la care a fost emis actul administrativ; e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ); f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ; g) decizia cu privire la cheltuieli; h) informația cu privire la exercitarea căilor de atac; i) semnătura colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ.

În concordanță cu art. 31 din Codul administrativ, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Potrivit art. 32 din Codul administrativ,

procedura administrativă se structurează astfel încât participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntîrziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse. În condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

În conformitate cu art. 38 din Codul administrativ, înaintea fiecărei decizii judecătoreşti pe fond, participanţilor la proces li se oferă posibilitatea de a-şi expune punctul de vedere. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanţă de judecată independentă, imparţială şi instituită prin lege. În acest scop, instanţa de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege şi să asigure desfăşurarea cu celeritate a procesului.

În corespundere cu art. 94 din Codul administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele şi circumstanţele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris

Astfel, instanța de contencios administrativ reține că, răspunsul Primăriei satului Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023 pe lângă faptul că este emis de o autoritate necompetentă, este nemotivată, din care motiv instanța de judecată este în imposibilitate de a aprecia temeiurile de respingere. Or, indicarea circumstanțelor de fapt și normelor legale, nu îndeplinește cerința de act administrativ individual defavorabil motivat. Astfel, art. 31 din Codul administrativ, prevede că, actele administrative individuale şi operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Totodată, instanța de judecată subliniază că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual.

În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar.

Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește deziderateле abordate mai sus.

Din conținutul cadrului legal aplicabil raportului juridic litigios rezidă că, pretențiile reclamantului sunt subordonate unor criterii clare și univoce, de care autoritatea publică abilitată urmează să țină cont în mod obligatoriu, raționament ce consolidează că suntem în prezența dreptului discreționar al autorității publice și nicidecum a oportunității. În segmentul dat, instanța

va evidenția că, legalitatea, oportunitatea, discreția reprezintă dimensiuni juridice distincte ale actelor administrative care nu urmează a fi confundate.

O asemenea concluzie nu rezidă direct din Codul administrativ, care nu definește în general noțiunea de oportunitate sau dreptul discreționar, însă se deduce dintr-o analiză multiaspectuală a legislației conexe și doctrinei juridice.

Legalitatea unui act administrativ poate fi verificată prin raportare la următoarele condiții generale: conformitatea cu dispozițiile constituționale, cu legile adoptate de Parlament şi cu toate actele normative cu forță juridică superioară; competența emitentului; forma şi procedura prevăzută de lege. Principiul legalității evocă acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea *lato sensu*, atât din punct de vedere al categoriilor de acte normative incluse în sintagma lege, cât și din punct de vedere al prescripțiilor legii în ceea ce privește forma, fondul și limitele competenței organului care emite actul administrativ. Prin oportunitate înțelegem realizarea sarcinilor și atribuțiilor legale în termen optim, cu cheltuieli minime de resurse materiale și spirituale, dar cu eficiența cât mai mare, precum și alegerea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea scopului legii.

Oportunitatea vizează: momentul în care se adoptă actul administrativ (actualitatea), locul şi condiţiile concrete în care urmează să se aplice un act administrativ, conformitatea cu scopul legii, mijloacele, durata, calitatea vieţii şi interesul public.

Dreptul de apreciere sau puterea discreţionară reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorităţi astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acţiune în limitele competenţei sale. Dincolo de aceste limite, autoritatea respectivă va acţiona cu exces de putere ce poate fi cenzurat în instanţa de judecată.

Chestiunea oportunităţii actelor administrative este strâns legată de dreptul de apreciere (puterea discreţionară) al organelor administraţiei de stat care reprezintă o facultate recunoscută de lege a acestor subiecţi de drept în alegerea soluţiilor celor mai adecvate pentru aplicarea eficientă a legii.

Legislatorul autohton prin dispoziția art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, a exceptat expres de la controlul judecătoresc, segmentul de oportunitate a actului administrativ, totodată a limitat competențele instanței în verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar la următoarele elemente: luarea în considerare a tuturor faptelor relevante; respectarea limitelor legale ale dreptului discreţionar; exercitarea dreptului discreționar conform scopului acordat prin lege.

Astfel, dacă este sau nu potrivită admiterea demersului S.R.L. „Explorator Grup” din 12 decembrie 2022 nu poate fi apreciată din motiv că demersul a fost soluționat de autoritatea necompetentă și în lipsa motivării.

Totodată, scopul nu trebuie numai expus, dar și motivat, fapt care nu este reflectat în actul administrativ contestat în conformitate cu prevederile art. art. 31, 118 alin. (1) – (3) din Codul administrativ.

În acest context, instanța de contencios administrativ atestă că, răspunsul Primăriei satului Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023 nu corespunde rigorilor impuse și prescrise de art. 118, 119 și 120 Cod administrativ, or, argumentele reprezentantului pârâtului expuse în ședința de judecată diferă de motivele indicate în răspunsul Primăriei satului Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023.

În consecință, instanța va anula răspunsul Primăriei satului Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, prin care s-a respins ca neîntemeiat demersul, S.R.L. „Explorator Grup” cu privire la schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole cu numerele cadastrale indicate în cererea depusă.

Într-o altă optică instanța de judecată notează că expunerea de către instanță asupra cerinței de obligare a Consiliului local Varnița, raionul Anenii Noi să emită decizia de admitere a cererii SC "Explorator Grup" S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, este prematură dat fiind faptul că Consiliul sătesc Varnița nu a examinat în fond demersul S.R.L. „Explorator Grup" din 12 decembrie 2022, astfel cum a fost examinat de autoritatea necompetentă Primăria satului Varnița/Primarul satului varnița, temei din care în această parte acțiunea de contencios administrativ se respinge.

În conformitate cu art. art. 5, 10, 17, 20, 22, 31, 87, 118, 119, 120, 189, 208, 224 alin.(1) lit. b), 225, 226, 229 și 232 ale Codului administrativ, instanța de judecată,-

**h o t ă r ă ş t e:**

Acțiunea de contencios administrativ inițiată de S.R.L. „Explorator Grup" terț Raciula Valeriu împotriva Primăriei satului Varnița, Consiliului sătesc Varnița, terț Primarul satului Varnița cu privire la anularea răspunsului Primăriei Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023, obligarea Consiliului sătesc Varniţa de a emite decizia de admitere a cererii SC "Explorator Grup" S.R.L. din 16 septembrie 2022 cu schimbarea categoriei de destinație a terenurilor agricole pentru extragerea zăcămintelor de substanțe minerale utile a zăcământului de pietriș-nisip Calfa II în limita terenurilor cu nr. cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, ***** amplasate în extravilanul satului *****, se admite parțial.

Se anulează răspunsul Primăriei satului Varnița nr. 12 din 10 ianuarie 2023.

Se obligă Consiliul sătesc Varnița de a soluționa, conform legii, cererea depusă de S.R.L. „Explorator Grup" cu nr. 335 din 16 septembrie 2022.

În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată, se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la ziua pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central).

**Preşedintele şedinţei,**
**judecătorul specializat pentru examinarea**
**acțiunilor în contencios administrativ** **Olga Fiodorov**
**Copia corespunde originalului**
**Judecător** **Olga Fiodorov**